

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 9. XIV aastakäik

TEATAJA

3. mail 1939

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . . kr. 3.50
Poolaastas . . . " 2.00
Välismaale . . . " 7.00
Poolaastas . . . " 4.00

Toimetus ja talitus

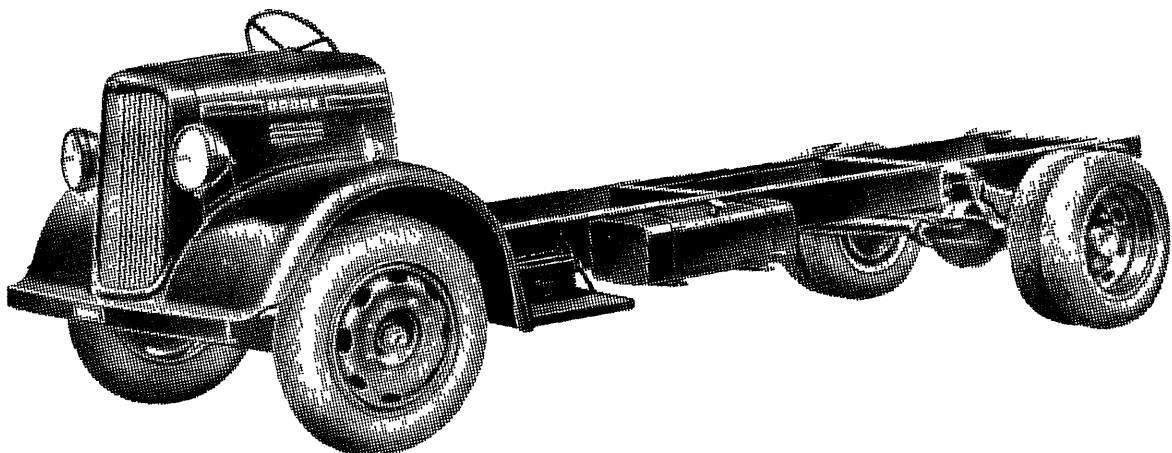
Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

$\frac{1}{4}$ lhk. . . . kr. 40.00
 $\frac{1}{2}$ " " 22.00
 $\frac{1}{4}$ " " 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kaupmeeskonna juhtkond arutas päevaküsimusi Tööstuse rahvamajanduslik tähtsus Eestis. Tarbeainete tagavarade soetamise seadus. Kodantik õhu-kaitse. Kindlate hindade rakendamine. Alaealine äripidaja. Rahvusvahelise Kaubanduskoja X kongress Kopenhaagenis. Kaubandus-tööstuskoda Tartu osakond 1929—1939. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Äride register. Väliisborsid. Kaubahindu. Toiduainete turg Tallinna fondibörsi kursisedelid

DODGE veoautoalused 1,5—5 tn.

DODGE sõiduaudod

STOEWER sõiduaudod

TALBOT sõiduaudod

TEMPO kergeveoautod 1 tn.

ESINDAJA:

A.-S. **MERCANTILE**

Vabadusväljak 3

TALLINN

Telefon 436-73

olivetti

kirjutusmasin on
itaalia tööstuse
tippsaavutus

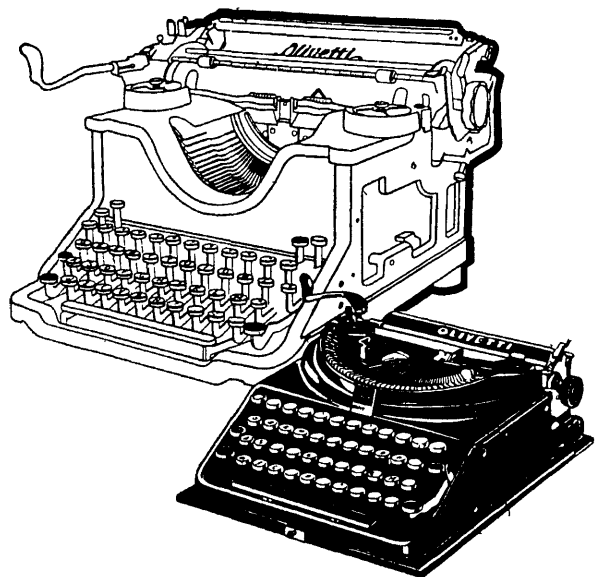

Ladu

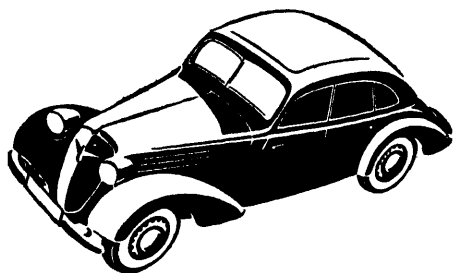
O/ü. „VARUSTUS“

J. VELLNER & Co.

Rataskaevu 5 Telef. 414-97

ADLER AUTODE

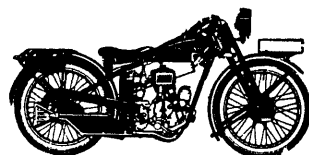
AINUESINDUS EESTIS

Esiratta-veoga luksusli-
kud ja ökonoomsed sõidu-
autod haruldaste sõidu-
omadustega

N. S. U.

MOOTORRATTAD

Kõige ostetavam mootorratas
Eestis. Hiiglamenu leidnud
rahuldatud omanike kaasabil

JALGRATTAD:

Husquarna • N. S. U. •
Adler • Phänomen

Kõik ühtmoodi nõutavad

A-S. TORMOLEN & Ko

Tallinn, Raekoja plats 17
Narva, Joala 14

Kaupmeeskonna juhikond arutas päevaküsimusi

Kaubandus-tööstuskoja kaubandussektisioonide täiskogude koosolekud. — ÜKS Keskliidu peakoosolek. — Ettekanded kaupmeeskonna kohapealsele tegelaskonnale

23. ja 24. aprillil toimusid Tallinnas Kaubandus-tööstuskojas kaupmeeskonna juhtivate keskorganisatsioonide kõrgemate organite koosolekud.

Kaubandussektisioonide täiskogude koosolekud.

24. aprillil astusid täiskogudeks kokku Kaubandus-tööstuskoja suur- ja keskkaubanduse ning väikekaubanduse sektisioon, et arutada põhjalikult kaubandusele langevaid erakordseid ülesandeid ja otsida teid kaubanduse sisemiseks korraldamiseks, tervendamiseks ja kaubanduse kandevõime tõstmiseks.

Suur- ja keskkaubanduse sektisioonis olid muuhulgas arutusel ka erakordsetest aegadest tingitud seaduseelnõud — otsemaksude tõstmine kuni 10% võrra riigikaitse heaks ja tarbeainetega varustamine võimalikeks erakordseteks aegadeks.

Täiskogu asus üksmeelselt seisukohale, et riigikaitse mõeldapäräsmatuiiks vajadusiks minevaid ohvreid tuleb ka kaupmeeskonnal kanda niigitruude kodanikena täie endastamõistetavusega.

Tarbeainetega erakordse varustamise küsimuses, mida täiskogus on arutatud juba varemgi, leiti, et selles langeb kaupmeeskonnale eriti vastutusriikas ja raske ülesanne.

Täiskogu asus seisukohale, et tarbeainete tagavarade soetamise ajal tuleb kaupmeeskonnal töötada kõige tihedamas kontaktis Majandusministeeriumiga, et toetada viimast oma praktiliste kogemustega, mis eriti tähtsaks osutuvad suu-remate ja tilhti kergesti riknevate kaupade tagavarade soetamisel ja hoidmisel.

Edasi arutas täiskogu põhjalikult kaubanduse sisemist korraldamist ja tervendamist, leides üksmeelselt, et kaupmeeskonna kutselise taseme tõstmiseks tuleb seniste loengute, kursuste jne. korraldamisega tehtav töö muuta veelgi intensiivsemaks, samuti toetada kõigiti erilast organiseerimist ja sel kombel läbi viia kindlatele ja õiglastele kalkulatsioonidele rajatud kindlad hinnad.

Täiskogus toonitati eriti, et hindadepoliitika peab tuginema õiglastele kalkulatsioonidele, mille juures on erilise tähtsusega, et see ei kuju-

neks mõne üksiku grupi huvides seisvaks, vaid et tootja, vahendaja ja tarbija huvid oleksid ühtlaselt kaitstud. Erakordsetel aegadel on eriti tähtis, et kaupade vahenduse aparatuur töö- taks konnapäraselt ja suudaks ka tähta tema peale langevat rasket ülesannet — varustada rahvast kaupadega õiglaste hindade eest. Selles mõttes on kindlate hindadega kauplemise süs- teemi läbiviimine väga oluline ja seisab niihästi tarbija kui ka kaupmehe huvides.

Täiskogu tegi veel mõnes tähtsas kaubandusse puutuvast küsimuses sektisiooni büroole ülesan- deks küsimust põhjalikult uurida ja hiljem esine- da vastavate ettepanekutega täiskogu ees.

Koos väikekaubanduse sektisiooniga otsustati ka tänava korraldada maakondukk kaupmeestepäevi, et aktiveerida ka maal tegutsevaid erakaupmehi ja selgitada ko- ha peal neid suuri ülesandeid, mis lasuvad kaup- meeskonnal rahva varustajaina.

ÜKS Keskliidu peakoosolek.

23. aprillil peetud ÜKS Keskliidu peakoosole- kul, mis toimus kaupmeeskonna organisatsioonide saadikute rohkearvulisel osavõtul ja oli üks- meelne, esines lühema tegevuse ülevaatega ÜKSIK juhatause esimees H. Simm, konstateerides Keskliidu tegevuse kujunemist aruande- aastal kõigiti normaalselt ja tihedas kontaktis Kaubandus-tööstuskojaga.

Tegevuse ja laelka aruanded kinnitati ühel hääläl, samuti võeti vastu 1939. a. eelarve.

Pärast täiendavaid valimisi moodustus juha- tus järgmistest härradest: H. Simm, J. Puhk, N. Teliste, A. Karismaa, R. Lepp, P. Kontkar, E. Seim, M. Markson, J. Tarum — Tallinnast, J. Toming ja K. Henning — Tartust, A. Annus — Pärnust ja E. Ramulus — Rakverest.

Peakooolek tuli tööga toime tunnustusvää- rslit lühikese aja jooksul, vaevalt 1½ tunni kestes.

Pärast peakooolekut kuulati huviga ära rida lühiettekanleid.

Kaubanduse materiaalne ja moraalne alus.

ÜKSIK juhatause esimees ja K.-t.-koja II sekt- siooni büroo liige H. Simm kõneles erakauban-

duse osatähtsusest ja kandejõust. Kõneleja analüüsis kaubanduse materiaalsel ja moraalset baasi, tulles kahele tähtsale järjeldusele: 1) kaubanduse materiaalne alus on kindel ja terve ja 2) kaupmeeskonna kutseeetilise tase näitab pidevat tõusu.

Analüüsidest kaubanduse materiaalsel alust kõneleja toetus järgmisile huvitavatele andmeile:

1922. a. oli kaubanduses aktiivselt tegevuses 21.154 isikut, 1934. a. juba 27.781 ja 1937. a. 30.255 isikut, neist hulgikaubanduses 6.578 ja jaekaubanduses 23.677.

Sellest võib kaudse tõendusena näha, et kaubanduse osatähtsus meie rahvamajanduse tervikus näitab pidevalt tõusu tendentsi.

1937. a. majandusloenduse järgi kaubanduse läbimüük 1936. a. moodustas 413.497.000 krooni, sellest jaekaubanduse osa 176.142.400 kr. ehk 42,6%.

Jaekaubanduses langeb majandusloenduse andmeil: 11.387 kaubandusettevõttest 570 ehk 5% ühistegevusele ja läbimüügist langeb ühistegevusele kogu jaekaubandusest 20,8%, kogu hulgikaubandusest 10,3% (eksport kaasa arvatud).

1936. a. oli kolme tähtsaima majandusala produktioon:

1936/37. a. põllumajanduse kogutoodang 184,3 milj. kr., tööstuses valmistatud kaupade väärtus 140,2 milj. kr., kaubanduse läbimüük 413,5 milj. kr. (sellest jaekaubanduse osa 176,0 milj. kr.).

Kaubandusettevõtete varad 31. XII 1936. a. (s. o. kaubad, nõudmised, vallasvarad) koos ühistegevusega:

Jaekaubandus	kr. 48.669.400
Hulgikaubandus	„ 51.938.500

Kokku kr. 10.607.900

Kaudseil andmeil võime 1937. a. tuletada, et kaubandus on maksnud riigile: põhiäri-, puhaskasu- ja kapitali % maksude näol 1.991.700 krooni, pealeselle tulumaks, tempelmaks, läbikäigumaks. Eeltoodud andmeist tuletat kõneleja:

1) kaubandusse rakendatud materiaalne jõud omab ühiskondlikus ja riiklikus elus määrava, asendamatu tähtsuse;

2) see jõud on pidevalt kasvamas ja

3) kaudseil andmeil võib oletada erakaubanduse osatähtsuse pidevat ja suuremat tõusuprognoosi, võrreldes ühiskaubanduse tõusuga.

Edasi kõneleja peatus kaubanduse moraalsel jõul, leides selle olevat vägagi tähtsa meie riiklikus ühiskonnas, mistõttu tohiks riigipoliitiliselt olla otstarbekohane arvestada majanduspoliitilistes küsimustes kaupmeeste õigustatud seisukohti ning võimaldada neil seesmist kutsetegevust korraldada autonoomselt.

Kaupmeeste organisatsioonide ülesanded võitluses kõlvatu võistlusega.

Kaubandus-tööstuskoja nõunik R. Berendsen käsitles võitlust kõlvatu võistluse vastu ja kaupmeeste organisatsioonide osa selles võitluses. Kõneleja märkis, et kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadusega ei ole võimalik haarata kõiki sisuliselt kõlvatu võistluse iseloomuga juhtumeid. Kaupmeeskond ise peab püüdma välja kujundada kindlad traditsioonid ning peab võistluse juures jälgima senisest suuremal määral väljakujunenud häid kombeid. Nende kommete, tavade, registreerimise algatamine peaks olema kaupmeeste organisatsioonide üheks ülesandeks. Edasi kõneleja peatus lähemalt meil kehtival tavade registreerimise korral, mis toimub Kaubandus-tööstuskoja juures, ja tavade rakendamisel.

Lõpuks nõunik R. Berendsen peatus maksumisjoni kaastutajate määramisel, kutsudes kaupmeeskonna organisatsiooni üles kandidaatide esitamisel toimetama erilise ettevaatuse ja hoolega, et nendele vastutusriikastele kohtadele pääseksid ainult objektiivsed, õiglased ja vastavate võimetega isikud.

Kaupmeeskonna ideeliste ja majanduslike organisatsioonide koostöö.

Kaubandus-tööstuskoja nõunik A. Mändvere kõneles kaupmeeskonna majanduslike ja ideeliste organisatsioonide koostööst, leides, et nende tegevus peab toimuma käsitäna: ideelised organisatsioonid peaksid tegema selgitustööd kaupmeeskonna majanduslike organisatsioonide kasuks ja viimased omakorda peavad andma summaksid ideelise organiseerimise toetamiseks. Ainult sel teel võiks kõneleja arvates saada üle meie kaupmeeste organisatsioonidele iseloomulikest rahaliste ressursside puudulikkusest, mis nende kaupmeeskonda arendavale tegevusele seab väga kitsad piirid. Seega just kaupmeeskonna ühiste majanduslike ettevõtete ülejääkidest peab osa minema tagasi kaupmeeskonna üldhuvide teenimiseks: kursuste, loengute korraldamiseks, vastava kutsealase õppekirjanduse

soetamiseks, instruktorite palkamiseks ja muuks era-kaubanduse kandevõimet tõstvaiks üritusiks. Edasi jälgis kõneleja meie kaupmeeste organisatsioonide tüüpe ja nende arvu, jõudes otsusele, et uute organisatsioonide juureloomisest tuleks hoiduda, või olgu siis, kui on tegemist ülemaailsete erialaste organisatsioonide ellukutsumisega.

Kindlad hinnad.

Eriiline rõhk oli asetatud kindlate hindade probleemile.

Sellest küsimusest refereerisid Kaubandus-tööstuskoja sekretär A. Lahe ja koja juriskonsult E. Pung.

Oma ettekandes sekretär A. Lahe rõhutas seda suurt tähtsust, mis kindlatel hindadel on kaupmeeskonna vastu usalduse tõstmisel ja sailitamisel — seda eriti erakordsetel aegadel, kus usalduse kõikumalöömiseks soodius pind on olemas. Referent märkis neid üldtuntud paremusi, mis kindlate hindadega kauplemise süstemi kaupmeeskonnale pakub.

Edasi peatus sekretär A. Lahe, kellele koja ametnikuna oli omal ajal pandud kindlate hindade aktsiooni algatamine ja korraldamine, selle aktsiooni senistel tulemustel. Kui algul kindlate hindade aktsiooni läbiviimise raskus langes Kaubandus-tööstuskojale, siis kandus see hiljem üle üksikutele erialastele kaupmeeste organisatsioonidele, nagu see ongi loomulik. Kojale ja ÜKS Kesklidule jäi enam puhtselgitustöö, propaganda, mida teostati (ja jätkatakse ka praegu) ajakirjanduses, kaupmeeste päevadel, mitmesugustel koosolekudel jne. Sel tööil on olnud tulemusi. Eriti tähtsaks tuleb pidada ostjaskonna mentaliteedis sündinud muutust — suur osa ostjaskonnast on loobunud tingimise kombest ja on õiglastele kalkulasioonidele rajatud kindlad müügihinnad endastmõistetavusega vastu võtnud. Tervel real aladel, kus see seni puudus, on kindlate hindadega kauplemise süsteem leidnud rakendamist. Silmapaistvaid tagajärgi on sel alal saavutatud just Tallinnas, kus eriti kindlalt on küsimus lahendatud valmisriete kaubanduses, kus tingimise kromme oli erakordselt levinud ja kaubandust desorganiseeris, samuti mõjus ostjaskonnale väga demoraliseerivalt. Selle juures on hajunud põhjendamatud kartused hinna tõusust. Ümberpöördukt: kõik need ostjad, kes küllalt häbematuIt ei suutnud tingida, maksid varem kauba eest paratamatult rohkem kui praegu, kuna kaupmees oli sunnitud juure kalkuleerima tugeva etteküsimise protsendi, et oleks hiljem võimalik teha tunduvtuid allajät-misi.

Samal ajal on ka müüdtava kauba kvaliteet tunduvtult paranenud. Samuti on kindlad hinnad läbi viidud raadio-, paaber- ja veel mõnel teisel alal. Tulemused ei ole 100% lised, on aga siiski tahelepanuväärised. Kõneleja puudutas ka kindlate hindade süsteemi rakendamisel ilmnenud raskusi (laadakaubanduse korraldamatus, osa kaupmeeskonna distsiplineerimatus, lühinägelikkus jne.). Lõpuks kõneleja võttis kokku kindlate hindade süsteemi rakendamise tähtsaimad eeldused ja seni saadud kogemused. Need on toodud meie lehes eraldi.

Koja juriskonsult E. Pung peatus lähemalt kindlate hindade rakendamise mitmesugustel moodustel, seda peamiselt juriidilisel seisukohalt lähtudes.

Kindlate hindade süsteemile üleminek võib toimuda kas loomuliku kaubanduse vormide arengu teel, avallik-õiguslikul alusel rajaneval sundusel või eraõiguslike lepete kaudu. Kuna viimane moodus osutub vastuvõetavaimaks, on juba mitmed kaubanduse harud asunud sellele teele, et ajakohastada oma tegevust.

Sellekohased lepingud on ka meil teinud läbi suure arengu ning koja ja kaupmeeste organisatsioonide pideval koostööl on suudetud leida kokkulepete aluseid, mis juba on rahuldavas neid nõudeid, mis on seatud kaubanduslikke lepetele viimaste painduvuse ja ulatuse suhtes.

Kaupmeeste organisatsioonide tegevusvõime ja arengu väljavaated.

ÜKS Kesklidule sündinud A. Virmaja ja Kilingi-Nõmme Kaupmeeste Seltsi esimees A. Veemees analüüsisid kohapealsete kaupmeeste organisatsioonide tegevusvõimet ja arengu väljavaateid. Esimene käsitles ÜKSIK poolt korraldatud ankeedi tulemusi, milles kajastus peamiselt linnakaupmeeste organisatsioonide töö, kuna teine lähtus maakaupmeeskonnast, näidates nendele raskustele, mis vallitsevad laialipil-latuna elava maakaupmeeskonna organiseerimisel.

Kõnelejad jõudsid otsusele, et töö tulemused kaupmeeste organisatsioonides ei ole ühtlased. Suuremates keskustes ilmneb rohkem aktiivsust, samuti ka erialaste organisatsioonide tegevuses. Ka vähemates paikades võib märgata häid tulemusi seal, kus juhatas on energilistes kätes.

Vähese tegevuse põhjusena üksikutes kohtades võib märkida teadmatust või loidust olemasolevate võimaluste kasutamiseks, et kaupmeeste liikumist ellustada ja huvi ning kaasaelamist tõsta,

Kaupmeeste organisatsioonide töö tulemuste tõhustamiseks ja tegevuse kasvamise eeldusteks on:

- 1) juhatuse valimine töövõime, mitte au või positsiooni järgi,
- 2) kutsealiste sekretäride rakendamine,
- 3) töökaavade puudumisel või vähesusel pöördumine ÜKS Keskliidu või Kaubandus-tööstuskoja ja ta osakondade poole.

Erialade järgi organiseerumine.

Sel teemal kõneles Eesti Paberi- ja Kirjutustarvetega Kauplejate Ühingu juhatuse liige E. Seim.

Kõneleja väitis, et kogemused meil, Eestis, kui ka teistes maades näitavad, et standardkaupade ühtlushindade maksmapanek kõige edukamalt ja paremini on teostatav kaupmeeste vabade kutseorganisatsioonide kaudu. See tagab majandusele vajalise kiire painduvuse ja organisatsioonide liikmeskonna vahelise tiheda koostöö.

Eestis on seni heade tulemustega alade järgi organiseerunud raamatukauplejad, paberiga ja kirjutustarvetega kauplejad ja viimasel ajal tekstiil- ning mõned teised kaubanduslikud alad. Seepärast, lugedes säärnast organiseerumisviisi ajalkohaseks, tuleb kaupmeeskonna kutsealade järgi organiseerumist jätkata ja igati arendada.

Eriti olulise tähtsuse kaubandusele omavad kutseorganisatsioonide poolt väljaantavad ja

maksmapanavad ühtlased müügi- ja maksutingimused ning tavade registreerimine ja nende üldiselt kasutamisele võtmine.

Raamatupidamine.

Viimsena kõneles raamatupidamisest pearaamatupidaja O. Treier, kes oma kõnes selgitas, et kaupmeeskonna eluliseks hurviks on tunda ja sisse seada raamatupidamine, et iga kaupmees saaks teada oma ettevõtte äriseisu, varade liikumised ning oma töö tulemused. Raamatupidamise oskuse edendamiseks ja omandamiseks on tarviline üleriiklikkus ulatuses, eriti kesk- ja väikekaubanduse alal, vastavate kursuste korraldamine kui ka õpikute ja juhtnööride kirjastamine.

Seepärast Eesti kaupmeeskonna ideelise tipporganisatsiooni juure tulleks asutada ja rakendada tööle vastav raamatupidamise keskus, kes ühes eriteadlastega vaataks läbi ja kinnitaks või töötaks välja kolhase süsteemi ja trafareetsed vormid raamatupidamise ala kergemaks õpetamiseks ja käsitlemiseks, kandes ühtlasi hoolt vastava kirjanduse ja väljatöötatud vormide trükkimise ja levitamise eest.

Pärast ettenähtud referaate dir. A. Veiler andis ülevaate kaupmeeskonna organiseerimisest ja kindlate hindade hoidmisest välismaal, eriti Daanis, Hollandis ja Belgias.

Seega püstitati kaupmeeskonna juhtivate organite poolt lähema tegevuse sihtjooned.

Tööstuse rahvamajanduslik tähtsus Eestis

Dr. A. Rannes'e kõne Riigi Raadiringhäälingus

Igapäevases elus kuuleme sageli vaidlusi tööstuse ja põllumajanduse etuõiguste kohta. Minnakse mõnikord isegi niikaugemale, et seatakse üles alternatiiv: kas põllumajandus või tööstus?

Sellase küsimuse juures ei tule üldse mitte peatuda, kuna see oleks vaid kihiluvide küsimuseks. Täna tahhan kõnelda tööstuse rahvamajanduslikust tähtsusest Eestis või, ma võiksin seda ka nii formuleerida, industrialiseerimise tähtsusest Eesti rahvamajanduses.

Millega on siin tegemist õigupoolest sisuliselt? Ei muuga kui diferentseerumisega rahvamajanduses, tööjaotusprotsessiga rahvamajanduses.

Industrialiseerimine, s. t. tööstustehnilise tootmise arendamine, teatavasti kujunes alles 19. sajandil moodsa rahvamajanduse markantsei-

maks nähtuseks. Tööstusliku, nimelt vabrikutööstusliku, tootmise organisatsiooni ulatuslikuks levikuks aitasid kaasa omal ajal mitmed tähtsad leiutused jõumajanduse ning tootmistehnika alal, mitmete varem kasutamata massiliselt esinevate toorainete tarvituselevõtmine, raudteede ja aurulaevade rakendamine liiklemise teenistuses, organiseeritud krediidimajanduse areng, mille abil kapitali saamise võimalus mitmeti lihtsamaks muutus ning kontsentreeritud masstootmise tehnilised ja majanduslikud paremused tulemusrikkamalt mõjule võisid pääseda.

Kuid mitte kõikides maades ei arenenud tööstustehniline tootmine. Me näeme, et veel enne maailmasõda oli tööstusliku tootmise organisatsioon koondunud peamiselt kahte suure keskusse, nimelt Lääne-Euroopasse ja P.-Am.

ühendriikidesse. Need suured tööstuskeskused osutusi maailma tähtsaimaiks tööstuskaupadega varustajaiks, vahetades tööstuskaupade vastu tooraineid ning agraarsaadusi mujalt maailmast.

Maailmasõja-aastail, veel enam aga pärast sõja-aastail, hakkas industrialiseerimise tendents avalduma ning hoognema ka teistes, varemalt agraarmaadena esinenud, riikides. Me näeme tööstusi tekkimas peaaegu kõigis varemini agraarmaadena tuntud riikides. Oma tööstusi on hakatud rajama Jaapamis, Hiinas ning Indias, Brasiilias ja Briti dominiioonides, samuti ka paljudes, varem peamiselt agraar- ning toorainemaadena esinenud, riikides Euroopas. Agraarmaade industrialiseerimise tendents on kestmas pidevalt, lakamatult edasi ning selle tempo on eriti hilisemail aastail paljudes maades kiirenenu.

Nii ütelda „noortel tööstusmaadel“ avaneb võimalusi saada vanadelt tööstusmaadelt tootmisvahendeid, tilhtipeale ka kapitali ning eelkõige — kogemusi. Vanade tööstusmaade eeskuju praktiliselt ei võimalda muidugi mitte veel industrialiseeritud maasse rakendada täiuslikku tööstusaparati ühekorruga. Industrialiseerimine, tööstustehnilise tootmise arendamine toimub tegelikult ikka vaid järk-järgult, suksessiivselt. Industrialiseerimine on alanud ikka tähtsamate tarbimishüviste tööstuste rajamisega ning sel alal enamasti sellastega, milliste tehniline tööprotsess on osutunud võrdlemisi lihtsaks. Tootmisvahendite tööstuste rajamine on sellele järgnenud aeglasemalt alles hiljem.

Olgu märgitud ka see, et industrialiseerimine ise on nüüd harva osutunud vaid ainuüksi n.-ü. ettevõtja dispositsiooni tulemuseks. Ses suhtes erilist kaalu on hakanud omama riigivõim, mis mitte ükski ei esine industrialiseerimise edustajana ning kaitsjana, vaid enamasti ka industrialiseerimise ulatuse ja struktuuri mõjutajana. Riigivõim on üha suuremat tähelepanu pöömmas industrialiseerimise käigule.

Ehkki Eesti rahvamajanduse praegune struktuuripilt sarnleb üldiselt agraarmaale, ei saa jätta ka meil konstateerimata fakti, et iseseisvuse kestes, eriti aga hilisemate aastate jooksul, on avaldumas üha tugevamini industrialiseerimissuund.

Nii võimaldavad näiteks vastavad andmed rahvastiku tööjõu mahutusest konstateerida põllumajanduse osatähtsuse, olgugi möödakat, taandumist ning tööstussallade, samuti ka kaubandus- ja liiklusalade vastavat laienemise kalduvust. Suurem osa rahvastikust praegu leiab

endisel veel oma eksistentsaluseid põllumajanduses ning selle kõrvalharudes, kuid selle arvel näitab tööstuslik sektor järjest enam kalduvust laienemisele.

Eriti jõudsalt tõusnud on näit. tööstuse erikaal meie rahvamajanduslikus toodangus. Nii ulatus kogu tööstusalade netotoodang möödunud aastal juba 118 milj. kroonini, põllumajanduse turutoodang samal ajal 115 milj. kroonini. Rahvamajanduslikus toodangus Eestis on tööstus juba seega hakanud evima peaaegu võrdset osatähtsust põllumajandusega.

Olgu märgitud muuseas ka see, et Eesti tööstuse iseloomustavaimaks jooneks on kujunenud ühtlasi tema toodangu suur mitmekesisus, mis praegusel ajal suudab kaatta siseturutarvidust ise juba üsna suurel määral. Iseseisvuse ajal on arenenu väljariida uusi tööstusharusid. Mõiten siin näit. põlevkivitööstust, mis ei ole üksnes võimaldamud omalt poolt lahendada soodsalt kütteküsimust, vaid on osutunud aluseks täiel määral kodumaisel toorainel põhinevale põlevkiviõlitööstusele. Ses suhtes omab põlevkivitööstus aasta-aastalt järjest kasvavat tähtsust. Ka turbatööstust on alles iseseisvuse ajal hakatud arendama laiaulatuslikult, samuti klaasitööstust ning telliskivitööstust. Olgugi et metallitööstuses üldine tegevus võrreldes sõjaeelse ajastuga on ulatuselt läinud tagasi, on siiski ka siin rida alasid, millised alles iseseisvuse ajal on hakanud hoogsalt arenema ning mille tõttu kogu metallitööstuse toodang on tunduvalt mitmekesistunud. Sama võime konstateerida ka tekstiilitööstuse kohta, kus vastavalt muutunud olukorrale on asutatud juure hoopis uusi tööstusharusid, näit. kunstiidi- ja trikootaazitööstus, ning vanul alusmüürel kujundatud ümber endisi käitisi. Eriti oluline tähtsus on siin linaketramise ja -kudumise tööstusel. Uute tööstusharudena iseseisvusajastul esinevad ka kunstsarve-, kummi-, maitsainete j. t. tööstused.

Me näeme, et industrialiseerimise tagajärjel on muutunud ka meie väliskaubanduse struktuur: suurenenud on tunduvalt mitmesuguste tootmishüviste sissevedu. Nii näit. on raua ja terase import, puuvilla, tööstusmasinate, transportvahendite jm. sissevedu võrreldes iseseisvuse algaastatega suurenenud mitmekordseks. Seevastu paljude tarbimishüviste import on vähenenu. Tarbimishüviseid moodustavad nüüd juba alla 25% kogu sisseveo väärtusest aastas. Varemail aastail, näiteks enne majanduskriisi, moodustasid tarbimishüviseid ükski ligemale poole kogu meie impordist. See näitab, et siseturgu on hakatud varustama jär-

jest enam kodumaise tööstuse poolt toodetud tarbimiskaupadega.

Võrreldes meie ekspordistruktuuri näeme, et kuigi siin väärtuselt tähtsaimaks rühmaks osutuvad küll põllumajandussaadused, etendavad ometi ka tööstuskaupad olulist kaalu: nii müüdi möödunud aastal välismaale põllumajandussaadusi 54 milj. krooni eest, tööstuskaupu üle 38 milj. krooni väärtuses. Kui arvestada tööstustoodete juure ka veel meie lauavabrikute tooteid, nimelt tavallist saematerjali ja kastilaudu, oleks tööstuskaupade osatähtsus üldeksportis veelgi suurem. Siinjuures väärib tähelepanu eriti see, et Eesti tööstuse eksporditoodang koosneb ülekaalukalt kodumaisist tooraineist sõltuvast tööstustoodangust: ümarguselt $\frac{3}{4}$ Eesti tööstuslikust ekspordist teostub juba kodumaisil toorainel põhjendavast tööstusest. Meenutagem näiteks tselluloosi, põlevkivi, vineeri, kunstsarve, linast riidet, klaasi jn. eksporditööstuse tooteid, missugused kõik valmistatakse kodumaal leiduvaist tooraineist.

Need kõik on üksikud faktid, mida me peame konstateerima. Need kõik on üksikud tendent-

sid, mis on ilmnenud meie rahvamajanduses toimuva industrialiseerimisprotsessi senises arengukäigus.

Mis tähtsus sel kõigel on rahvamajanduslikust seisukohast?

On tehtud sageli võrdlusi ning tõendatud, et meie rahva elatustase on veel madal. Rahva tulu poolest on Eestist ees ta mitmed lähemad ja kaugemad naabermaad, kõnelemata Inglise maast ning P.-Am. Ühendriikidest.

Teatavasti sõltub rahva tulu suurus rahvamajanduse tootmishüviste ulatusest ning sellest, kas sel alal domineerivad kapitali-intensiivsemad või kapitali-ekstensivsemad tootmisalad. Mida enam omatakse eeldusi ning võimalusi rahvamajanduse tootmishüviste suurendamiseks, seda suuremaks võib kujuneda rahva tulu ning tõusta ta elatustase.

Kuidas on lugu Eestis rahvamajanduse tootmishüviste ulatuse ja struktuuriga?

Tuleb tähendada, et ligikaudsete arvutuste kohaselt hinnatakse Eesti rahvamajanduse tootmishüviste väärtust ligemale 2 miljardi kroonini. Seega tuleb Eestis elaniku kohta tootmishüviseid ümarguselt kõigest 1750 krooni, ühe töötaja koh-

NEW CONSOLIDATED GOLD FIELDS. Ltd.

EESTI OSAKOND

Kontor: V.-Viru 12, Tallinn, kõnetr.: 448-16
450-14

Vabrik: Kohtlas, kõnetraat: Lügenuse 37

Eesti põlevkivi saadused:

Consolin-bensiin, mootorpetrooleum, kütteõlid, immutusõlid, katuselakk, bituumenid, tolmuõlid jne.

ta 2780 krooni, seega tunduvalt vähem kui majanduslikult enamarenenud maades.

Ühtlasi tuleb konstateerida, et meie rahvamajanduse tootmishüviste struktuuris domineerivad peamiselt põllumajandusalad, seega on ülekaalus eeskätt kapitali-ekstensiivsemad tootmisalad: üle 57% eesti rahvamajanduse tootmishüviste väärtusest moodustavad põllumajanduslikud tootmishüvised. Tööstusalad moodustavad rahvamajanduse tootmishüviseist aga kõigest umbes 11%.

Kui me nüüd vaatleme, millise osatähtsuse moodustavad põllumajanduse ja tööstuse toodangute neto-väärtussummad rahvamajanduse tootmishüviste koguväärtusest, siis näeme, et tööstusalade netotoodang ulatub tööstusalade tootmishüviste väärtusest ligemale 50%-ni, põllumajandusalade netotoodang vastavate tootmishüviste väärtusest aga kõigest 16%-ni. See mätab meile, et tööstus loob, produtseerib uusi väärtusi tunduvalt intensiivsemalt kui põllumajandus. See tähendab — tööstus, võrreldes põllumajandusega, omab suuremate kapitaliseerimisvõimaluste tõttu n.-ü. seismist tootlikkuse ülekaalu, mistõttu ta suudab mitmekordselt suurema väärtuse eest tooteid turustada kui põllumajandus. Põllumajanduses on toodang suhteliselt tootmishüviste väärtusele veel väike, tootmisprotsess aeglane ning seetõttu ka kapitali juurekasv nõrk.

Meie rahvamajanduse tootmishüviste vahesus ongi neid olulisimaid põhjusi, miks meie rahvatulu ning elatustase suhteliselt paljude teiste maadega on veel madal ja selle tõus aeglane.

Madal elatustase jätab omakorda piiratud võimalusi tootmishüviste suurendamiseks säästmisprotsessi kaudu. Ei saa muidugi salata, et ka senise madala rahvatulu ning elatustaseme juures on meil toimunud teatud säästmisprotsess, mille tulemused on avaldunud rahvamajanduse tootmishüviste juurekasvus, kuid see tõus on osutunud siiski võrdlemisi aeglaseks.

Ei tule kaugeltki alahinnata põllumajandust. Põllumajandus on ja jääb kahtlemata ka edaspidi meie rahvastiku peatoitjaks. Põllumajanduse turutoodang on olnud ning jääb ka edaspidi meie

oludes siseturumahu kujunemisel küllaltki mõõduandvaks. Kuid rahvamajanduse tootmishüviste ning rahva tulu juurekasvu seisukohalt on see ala kahjuks olnud veel võrdlemisi passiivne. Seepärast selle tootmisalla produktiivsuse tõstmine jääb kahtlemata oluliseks ülesandeks.

Mida suurem on intensiivsemate tootmisalade osatähtsus rahvamajanduses, seda ulatuslikum võib olla säästmisprotsess ja seda enam eeldusi on rahvamajanduse tootmishüviste juurekasvuks, ning rahva üldise tulu ja elutaseme tõstmiseks.

Seepärast agraarimaad püüavadki tööstuse rajamise ja arendamise abil eeskätt luua endale eeltingimusi majanduslikuks tõusuks, rahva tulu suurendamiseks ja elatustaseme tõstmiseks. Sellelt seisukohalt tuleb ka meie maa industrialiseerimise piideldel õigustada.

Industrialiseerumisest tuleneb niiviisi ka põllumajandusele tähtsaid hüvesid, kuna sel teel luuakse ostuvõimelisemat tööstusrahvastikku, mille tõttu avardub tunduvalt põllumajandussaaduste turu sisemaal: industrialiseerumise kaudu n.-ü. asendub teatud osa kaugemalalasuvatest välisostudest seega lähema, palju soodsama siseturuga.

Aeglustada või koguni tõkestada industrialiseerimist tähendaks rahvamajanduse tootmishüviste kasvu pidurdamist, rahvamajanduse produktiivsuse vähendamist ning säästmisprotsessi aeglustamist, seega ühtlasi kogu rahvastiku madalamale elatustasemele ning seoses sellega madalamale kultuuritasemele asetamist.

Rõhutades niiviisi tööstuse arendamise tähtsust rahvamajanduslikust seisukohast tähendab see ühtlasi põllumajanduse produktiivsuse tõstmise vajaduse rõhutamist.

Seega mitte, kas põllumajandus või tööstus, vaid põllumajanduse ja tööstuse arendamine üheskoos tullevad hüvanguks kogu rahvamajandusele. Iga rahvuslikule teadvusele ärganud rahvas kasutagu kõigepealt omaenda ruumis antud töö- ja elamisvõimalusi ning seda võimalikult mitmekülgsest ning täiel määral.

Tarbeainete tagavarade soetamise seadus

Arvestades erakorralisi aegu esitas Vabariigi Valitsus 20. aprillil Riigikogule vastuvõtmiseks lühikesel aja suureulatuselise tarbeainete tagavarade soetamise seaduse eelnõu, mis kava järgi

jõustuks avaldamisega. Nende ridade trükitist ilmudes on vist mõlemad seadusandlikud kojad eelnõu, mis on väga kiireiseloosuliseks tunnustatud, juba vastu võtnud.

Eelnõu sisaldab ainult neli punkti, nimelt:

§ 1. Vabariigi Valitsusel on õigus oma määrustega korraldada vajalikkude tarbeainete tagavarade soetamist ja hoidmist riigikaitse vajadusteks ja sõja ajal või üldohu puhul elanikkude tarbeainetega varustamiseks.

Nende määrustega võidakse kohustada kaubanduslikke ja tööstuslikke ettevõtteid soetama ja hoidma vajalikke toor- ja tarbeaineid jooksu-vaiks või puutumatuiks tagavaradeks ja esitama nõutavaid andmeid nende ainete tagavarade, läbimüükide ja hindade kohta, samuti määrata tagavarade arvestuse, kontrollimise ja müügi korda.

§ 2. Vabariigi Valitsusel on õigus tema poolt määratud tingimustel anda puutumatu tagavarade soetamiseks samade tagavarade tagatisel tehtavate laenude eest riigi tagatist kuni 25% ulatuses puutumatu tagavara turuhinnast. Tagatist võidakse anda ainult juhul, kui laen ei ületa 85% puutumatu tagavara turuhinnast. Antud tagatiste seis ei või ületada 5 miljonit krooni.

§ 3. Majandusministri korraldusel võidakse tollikorralduses olevaid puutumatuiks tagavaradeks määratud kaupade lasta tollikorraldusest välja puutumatu tagavarade lattu paigutamiseks ilma neilt põhitollimaksu võtmata. Tasumata tollimaks nõutakse sisse kaupade puutumatuist tagavaradest väljalaskmisel.

§ 4. Majandusministril on õigus teha tolliasutistele korraldusi käesoleva seaduse alusel määratud tagavarade kinnipidamiseks tollivalve all olevais ladudes, kui kauba importija ei soeta tagavarasid nõutaval määral.

Eelnõule lisatud seletuskirjas öeldakse:

Riigikaitse rahuaegse korralduse ja riigikaitse sõjaaegse korralduse seadustega on Majandusministeeriumi ülesandeks nii kodu- kui välismaa tööstussaaduste arvestamise ja kindlate tagavarade hoidmise korraldamine ning spekulatsiooni vastu võitlemine.

Majandusministeeriumil puuduvad aga selleks tõhusad vahendid, kuna puudub seaduslik alus nõuda ettevõttele toor- ja tarbeainete tagavaraks muutmist, nõuda andmeid ja määrata tagavarade arvestuse, kontrollimise ning müügi korda. Rääkimata sõjaohust, võib juba üldohu ja kaubanappuse kartusel kiiresti tekkida olukord, kus tagavarad kaovad peitu, luues ühtlasi aluse spekulatsiooniks. Selle vältimiseks ja tarviliku varustamise läbiviimiseks vajatakse teatavaid õigusi.

§ 1 annab Vabariigi Valitsusele õiguse oma määrustega korraldada vajalikkude tagavarade soetamist ja hoidmist, samuti õiguse nõuda and-

mete esitamist ja määrata tagavarade arvestuse, kontrollimise ja müügi korda.

§ 2 ettenähtud võimalus riigi tagatise andmiseks on vajalik üksikute tähtsamate ja suuremal määral kapitali paigutamist nõudvate tagavarade soetamiseks, mis üksikutel ettevõtetel muidu kaiks üle jõu. Pangad annavad kaupade tagatisel laenu harilikult 60—70% ulatuses kaupade turuhinnast. Et seda % suurendada kuni 85% -ni, selleks on mõeldud kõnesolev tagatis.

§ 3 annab Majandusministrile õiguse lasta puutumatuiks tagavaradeks määratud kaupade tollikorraldusest välja tollita. See on tarvilik selleks, et kauba seismise ajal puutumatu tagavaralaos ei tuleks maksta lisatollit ega pidada silmas teisi nõudeid ega tähtaegu Tolliseaduse alusel.

§ 4 tähendatud õigus on ette nähtud ühe sanktsioonina juhuks, kui kauba importija tõrgub soetamast tagavarasid nõutaval määral.

On ette näha, et kõik tähtsamad tagavaraks hoitavad kaubad tulevad käesoleva seaduse teostamisel võtta sisseveo monopolialuste kaupade nimestikku, et vältida võimalusi kohustustest kõrvalpoiklemiseks.

Sellega on õieti ka kõik öeldud. On ju kõnesolev eelnõu rohkem avar raam, mille sisustamine sünnib vastavate määrustega. Siinjuures tuleb märkida, et osa tarbeainete suhtes on nende soetamise kohustus Majandusministeeriumi poolt pealepanduna ettevõttele lasunud juba mõnda aega, kuigi vähemas ulatuses. Eelnõu töötab siin anda mõnesuguseid seni puudunud soodustusi, näiteks tagavarade kindlustusel antava laenu määra suurendamine riikliku tagatise andmise teel ja tollikorraldusest kaupade tollita väljalaskmine puutumata tagavarade lattu paigutamiseks, mis tähendab kapitaliprotsendi säästmist tollimaksudele selle aja eest, kui tagavarad seisavad puutumatuena eriladudes. Need soodustused võivad küll kujuneda rohkem näilisteks, kuna suuremate tagavarade soetamise nõudmine ka suuremat kapitali mahutamist nõuab, see omakorda tähendab aga suurema kapitaliprotsendi kaotust.

Tagavarade soetamise ja teiste selliste rahva varustamise küsimuste korraldamiseks luuakse Majandusministeeriumi juure eriline ametkond uue ministriabi juhatusel. Varustamise küsimuses põhimõtteliste otsuste tegemiseks kutsutavat kuuldavasti kaasa ka kõik asjaomased kaupmeeste ja töösturite ringkonnad. Missugusel teel see sünnib selles ei valitse veel täit selgust.

Siinkohal olgu märgitud, et ka teised riigid on otsimas teid ja abinõusid, kuidas kindlustada

end kaupadega varustamise alal võimalike ülatuste juhuks.

Kaubandusringkonnas on märgitud, et tagavarade soetamise kohustus peab kujunema ettevõtte käandajõu kohaselt, kusjuures on väga oluliseks küsimuseks, et tulevikus, kui hädaohud mööduvad, antaks võimalusi soetatud tagavarasid ka kahjusid kandmata realiseerida.

Mõttevahetustel kaupmeeste ringkondades on veel avaldatud arvamist, et riigivõimul ei tuleks näha ügas kaupade tavalisest suuremas sisseostusiseturul ja sellest sõltuvas vähemas võimalikus hinnatõusus kohe spekulatsioonil. Tegelikult sünnib ju sel viisil soovitatav tagavarade soetamine ja avardub selle fiinantseerimise baas. Veel on lei-

tud, et tagavarade, nende hindade jne. kohta andmete küsimisel ettevõttest peaks võimalust mööda katsutama läbi viia kindlamat korda, ja nimelt, et see sünniks mitte telefonilisel teel, vaid kirjalikult. Selliste andmete andmine telefonilisel teel on mitmeti ebasoovitatav — ebatäpsuste võimalus andmete telefonilisel üleandmisel, andmed võivad sattuda mitte selleks volitatud isikute kätte jne.

Mõistetavalt kerkitab uue korralduse ellurakendamise rida suuri ja tähtsaid küsimusi, mille lahendamiseks tuleb otsida teid. Majandusringkondade kaasabi võiks siin olla ainult tere tulnud. Rõõmustavalt jagavad ka ametlikud ringkonnad, nagu kojale teatavaks saanud, seda arvamist.

Kodanlik õhukaitse

Mida peavad silmas pidama eramajanduse ringkonnad kodanliku õhukaitse teostamisel

Siseministri poolt 20. aprillil s. a. antud asutuste ja ettevõtete kodanliku õhukaitse korraldamise määrus (RT. 35 — 1939) paneb muuhulgas ka reaalera majanduslikele ettevõtetele peale kindlad ülesanded kodanliku õhukaitse alal. Käesolevaga piirame anda kokkuvõtliku ülevaate kodanliku õhukaitse kohta, märkides eriti seda osa, mis puudutab tööstuslike ja kaubanduslike ettevõteteid. Kodanliku õhukaitse (edaspidi lühendatult märgitud KÕ) ülesannete, juhtimise, jaotuse, järelevalve, kulude, korralduse jne. kohta kehtivad meil järgmised normid: 1) kodanliku õhukaitse seadus (RT 31 — 1936), 2) kodanliku õhukaitse üldkava (RT 54 — 1938) ja 3) asutuste ja ettevõtete kodanliku õhukaitse korraldamise määrus (RT 35 — 1939).

Kodanliku õhukaitse (KÕ) ülesandel on riiklike ja omavalitsuse asutuste ning ettevõtete, eraasutuste ning ettevõtete ja kodanlike enesekaitse korraldamine ning teostamine õhukallale tungide vastu ja nende puhul tekkinud kahjude kõrvaldamine. Kodanlikku õhukaitset juhib ja teostab siseminister, tegutsedes sel alal kontaktis sõjaväevõimudega. Kodanlik õhukaitse jaguneb kohustuslikuks ja vabatahtlikuks. Kohustusliku KÕ moodustavad isikud, kes teenivad neis riigi- ja omavalitsuse asutuses ja ettevõtetes ning eraasutuses ja ettevõtetes, millele kodanliku õhukaitse asutamine siseministri poolt on tehtud sunduslikuks, kui need isikud ei kuulu

sellest sundusest vabastamisele vanaduse, ter- viselike või erilise elukutse tõttu. Vabatahtliku KÕ moodustavad kohustuslikust kodanlikust õhukaitsest vabad Eesti Vabariigi mõlemast soost kodanikud, kes astuvad vabatahtlikku kodanliku õhukaitse ühinguisse.

Eraasutuste ja ettevõtete palgalises teenistuses seisvad ja kohustuslikku kodanlikku õhukaitseesse kuuluvad isikud peavad tööstusliku töö seaduse (VSK XI lk. 2. jagu, IV jaotus, III ja IV peatükk) alusel eraasutuste ja ettevõtete poolt olema kindlustatud haiguste ja õnnetusjuhtumite vastu, mis võivad aset leida kodanliku õhukaitse ülesannete täitmisel.

Mis puutub kodanliku õhukaitse korraldamise ja teostamise kuludesse, mis on seotud eraasutuste, ettevõtete ja hoonete kaitsega, siis kantakse need nende omanike poolt. Kui eraasutus või ettevõtte omanik, ka majoomanik, kellele kodanliku õhukaitse asutamine on tehtud kohustuslikuks, ei täida antud tähtajaks siseministri poolt antud määrusi kodanliku õhukaitse korraldamise alal või täidab neid puudulikult, siis vastav omavalitsus teostab nende määruste nõudeid sundkonras omaniku kullul, kusjuures kulud nõutakse sisse administratiivkorras.

KÕ korraldamiseks ja teostamiseks on Eesti Vabariigi territoorium jaotatud vastavalt politsei prefektuuride piirkondadele samanimelisteks KÕ ringkondadeks, vastavalt samanimeliste maakondade piiridele. KÕ ringkonna juhiks on prefekt. KÕ ringkonnad jagunevad vastavalt polit-

seijaoskondade piirkondadele kodanliku õhukaitse jaoskondadeks. Jaoskonna juhiks on politsei-jaoskonna komissar. Kõ jaoskond jaguneb KÕ rajoonideks, mille juhid ja piirid määratakse kindlaks KÕ jaoskonna kavades.

Kodanlik õhukaitse korraldatakse kohustuslikul alusel linnades, alevikes ja suurtööstusrajoonides, kui meis on 3.000 ja rohkem ellanikku või kui nad ei asu raudteest otsejoores kaugemal kui 5 kilomeetrit. Raudtee administratiivpiirkonnas korraldatakse kodanlik õhukaitse kogu riigi raudteevõrgu ulatuses. Riigi- ja omavalitsuse asutused ning ettevõtted ja eraasutused ning ettevõtted jaotatakse KÕ ülesannete iseloomult kahte liiki: I liiki — asutused ja ettevõtted, kes peavad jätkama oma tegevust õhurünnaku ajal või kohe pärast õhurünnakut, II liiki — kõik asutused ja ettevõtted, kes ei kuulu I liiki. Asutused ja ettevõtted, kes kuuluvad I liiki, korraldavad oma kodanlikku õhukaitset hoolimata nende isikliku koosseisu suurusest, II liiki kuuluvad asutused ja ettevõtted korraldavad oma kodanlikku õhukaitset, kui asutuses, ettevõttes või tööstuses töötab vähimalt 100 isikut.

KÕ I liigi asutusiks ja ettevõtteiks loetakse järgnevad asutused ja ettevõtted: ministri- ja keskasutused, riigikontroll, riigikantselei asutused, maavalitsuste keskasutused, linnavalitsuste keskasutused, politseiasutused, riigi raudteevõrk ühes raudteelasutustega ja tehastega, posti-, telegraafi- ja radioasutused — välja arvatud nende abiasutused, II liigi lennujaamad, I ja II liigi sadamad, vangimajad, tuletõrjeüksused, raviasutused, apteegid, ravimite ja ravivahendite valmistamise asutused, rohukauballaod, laboratooriumid, veevärgid, gaasi- ja elektrijaamad, tramm, omnibusedepood, aurupesumajad, avalikud saunad, tapamajad, pangad, avio- ja autotöökojad ning need tööstused, mis valmistavad relvi või nende osi, laskemoona, lõhkeaineid, gaasikaitsmeid, sõjaväe võitlus- ja voorivahendeid, sõjaväe kraam- ja riievarustust või nende osi, keemiasaadusi, magu õlisisid, määreid, puumassi jt.

Eespool loetletud asutused ja ettevõtted ning need II liigi asutused ja ettevõtted, kus töötab vähimalt 100 isikut, on kohustatud ette valmistama oma isikulise koosseisu ametnikke,

teenijaid ja töölisi kodanliku õhukaitse alal. Asutuse või ettevõtte kodanliku õhukaitse ettevalmistamise ja korraldamise eest on vastutav asutuse või ettevõtte juhataja või juhatus. Kui kaks või rohkem asutust või ettevõtet asetseb uksteise lähedal, siis võivad asutused või ettevõtted kohaliku KÕ ringkonna juhi loal korraldada oma piirkonna kaitseks ühise KÕ. Asutuse või ettevõtte juhatajal, vastavalt juhatusel, on õigus KÕ kohustuse alla kuuluvais asutuses või ettevõttes kohustada asutuse või ettevõtte teenistuses seisvaid ametnikke, teenijaid ja töölisi osa võtma KÕ õppe- ja ettevalmistuse tegevusest, samuti KÕ korraldamise töödest ka väljaspool tööaega, iga isikut soole vaatamata aasta kestes kuni 40 tundi. Selle tundide arvu hulka ei kuulu KÕ üldised manöövrid ja harjutused, mis korraldatakse KÕ ringkonna juhi või kõrgeimate KÕ juhtide korraldusel. KÕ tegevusest osavõtmise loetakse asutuse või ettevõtte teenistuses seisvatele ametnikkelle, teenijatele ja tööliste ametialaliseks tööks ja väljaspool tööaega eelmises lõikes tähendatud KÕ tegevusest osavõtmise eest töötasu ei makseta.

Kõik asutuse või ettevõtte teenistuses seisvad isikud, välja arvatud tervislikult kõllimatud, moodustavad KÕ rakenduskonna. KÕ rakenduskonnast moodustatakse omakorda asutuse või ettevõtte kaitseks eriala tegevkonnad (kõrge allhoidmise, pääste, gaasiluure, esmaabi jne. tegevkonnad). Asutuse või ettevõtte KÕ rakenduskond täies koosseisus kuulub varustamisele gaasitorbikutega asutuse või ettevõtte kulul; samuti varustatakse asutuse või ettevõtte KÕ tegevkonnad vajalise varustusega ja abinõudega asutuse või ettevõtte kulul. Asutuste või ettevõtte ametnikke, teenijate ja tööliste KÕ ettevalmistamine algas asutuste ja ettevõtte kodanliku õhukaitse korraldamise määruse jõustumisega, s. o. 25. aprillist 1939. KÕ tegevkonnad moodustatakse hiljemalt 1. novembriks 1939. Asutuste või ettevõtte KÕ kavad töötavad välja asutuste või ettevõtte juhatajad või juhatused siseministri poolt antud juhatajate või juhatused või juhatused poolt kohaliku KÕ jaoskonna juhi kaudu kinnitamiseks KÕ ringkonna juhile hiljemalt 1. juuniks 1939. KÕ kavad ja nende kohta käiv kirjavahetus peetakse ja hoitakse sallajaselt.

Kindlate hindade rakendamine

Valljavõttena Kaubandus-tööstuskoja sekretär A. Lahe ettekandest kaupmeeskonna kohapealsele juhtkonnale kindlate hindade süsteemi üle, olgu siinkohal toodud ära kokkuvõtlikud seisukohad, mida praktiliste juhistena kindlate hindade süsteemi rakendamisel võiakse kasutada.

1. Kindlate müügihindade süsteem on kõikide — tootja, vahendaja ja tarbija — huvides.
2. Kindlate müügihindade maksmapaneku tähtsaimaks eelduseks on erialade järgi organiseeritud kaupmeeskond.
3. Eelmises punktis nimetatud organiseerumine kindlate hindade maksmapanemiseks võib toimuda järgmiselt:
 - a) ühe ja sama ala kaupmeeskond üle riigi koondub üleriiklikku erialalisse organisatsiooni ja kindlate hindade süsteem rakendatakse ühise jaemüügi hinnakinja maksmapanemise teel üle riigi,
 - b) ühe ja sama ala kaupmeeskond koha peal koondub üleriiklikku erialalisse organisatsiooni ja moodustab selle organisatsiooni kohapealse osakonna (näit. Üler. Riidekaupm. Ühingu kohapealne osak.) ja paneb omavalhelise kokkuleppena koha peale maksma kindlad hinnad,
 - c) ühe ja sama ala kaupmeeskond loob endale ise kohapealse erialalise organisatsiooni või koondub juba olemasoleva kohapealse üldorganisatsiooni juure erialalise sektsioonina ja paneb oma liikmete hulgast maksma kindlate hindadega kauplemise süsteemi (näit. Väimisiite Kaupmeeste Ühingu Tallinnas — sellase erioorganisatsiooni loomine on otsustarbekas siiski ainult suurtes keskustes),
 - d) ühe ja sama ala kaupmeeskond sõlmib ilma ügasuguse erioorganisatsioonita erilise kindlate hindadega kauplemise kõikide vormi-

nõuete kohase erilepingu, mis kõikide asjaosaliste poolt alla kirjutatakse. Lepingus määratakse lepingu pidamise järelevalve instituut ja kord.

4. Organiseerimine kindlate müügihindade maksmapanemiseks peab haarama kõiki kohapealseid ühe ja sama ala kaupmehi.
5. Kogemused on näidanud, et seni on osutunud tagajärjekaimaks mooduseks kindlate müügihindade süsteemi läbiviimisel kõikide kohalike ühe ja sama ala kaupmeeste ühinemine vastava kindlate hindade pidamise lepinguga, kusjuures lepingu pidamise asjaosalised tagavad.
6. Suureks soodustuseks kindlate müügihindade süsteemi läbiviimisel on kaupade müüki ühtlase jaemüügihinnakinja alusel, mille maksvusele pääsmiseks vastava ala kaupmeeskonnal tuleb kõigiti kaasa aidata.
7. Väga oluliseks teguriks kindlate müügihindade läbiviimiseks on vastav selgitustöö ostjaskonnas, mis võib sündida suuliselt, ühiste kuulutuste avaldamise, vastavate plakatite ärides nähtavale kohale asetamise jne. teel.
8. Kindlate müügihindade süsteem eeldab kõikide kaubandusliku kalkultatsiooni reeglite kohaselt õieti kalkuleeritud ja sellest sõltuvalt õiglasi hindu.
9. Kindlate müügihindade süsteem võib ainult siis pidevalt püsima jääda, kui seda teostatakse raudse järjekindluse ja ilma ühegi kõrvalekalduimiseta. Vastasel korral hävitatakse usaldus kaupmeeskonna vastu täieliselt.
10. Kindlate hindadega kauplemise süsteemi läbiviimisel võiks kasutada koja keskasutuse kui ka koja osakondade ja esinduste seniseid kogemusi.

Alaealine äripidaja

Meil maksev äritunnistuste võrdlemisi vaba väljjaandmise kord on loonud olukorra, kus sageli äritunnistusi antakse välja alaealistele ja viimased omakorda, tugeedes äride registreerimise seaduse § 1 nõudeile, esitavad Kaubandus-tööstuskojale äri registreerimise avaldusi, kuigi nad seda pealsid tegema oma vanemate või Vaestelastekohtu poolt neile määratud eestkost-

jate kaudu. Säärastel juhtudel Kaubandus-tööstuskoda on olnud sunnitud tagasi liikkama äri registreerimise avaldusi ning nõudma nende esitamist alaealise loomuliku või Vaestelastekohtu poolt määratud eestkostja kaudu.

„Kaupmees on alati täisealine,“ ütleb prantsuse vanasõna, ja seepärast alaealise kaubandusliku teguvõime ei ole kitsendatud muuga kui hoo-

lekande kohta kehtivate erinormidega. Säärane vaade on levinud peamiselt Lääne-Euroopa seadusandlustes, kus ärielu mõudeist tingitult peeti tarviliseks lühendada aega, millest peale isik saab teovõimeliseks. Näiteks prantsuse seaduseandlus tunnistab alaealise kaubanduslikult teovõimeliseks järgmistel tingimustel: 1) kui alaealine on iseseisvustunud (emantsipeeritud), 2) kui ta on saanud 18 aastat vanaks, 3) kui ta on saanud kauplemiseks loa vanemalt või eestkostjalt ja lõpuks 4) kui see luba on seatud korras tehtud üldiselt teatavaks. Neil tingimustel alaealine omab ärielus samad õigused kui täisealine, kuid mõnede seaduses eriti loetletud kitsendustega. Näiteks puudub alaealisel kaupmehel õigus müüa kinnisvara, välja anda vekseid jne.

Seega naeme, et ühelt poolt võimaldatakse alaealisel teatud tingimustel iseseisvalt äri alal tegutseda, teiselt poolt aga luuakse olukord, kus alaealise teguvõime äri alal on piiratud. See kahepaikne seisukord on tingitud kahest põhjustest: esiteks seaduseandlused on püüdnud kaitsta alaealise äritegevusest tekkida võivate juriidiliste tagajärgede eest, sest äritegevus nõuab sageli erilisi kogemusi, mida aga isikult, kes pole veel täisealine, nõuda ei saa ja mida tal ei olegi, teiseks — püütakse kaitsta ka kolmandate isikute huve juhul, kui alaealine äripidaja peaks katsuma mõne temale ebasoodsa äritehingu tagajärgedest vabaneda, toetudes sealjuures oma alaealisusele.

Järgnevalt vaatleme seda küsimust meie seaduseandluse seisukohalt. Küsimusele, kas alaealine on õigustatud iseseisvalt äri pidama, vastuse leidmiseks peame pöörduma Balti Eraõiguse selle osa poole, mis käsitleb alaealiste õigusi. BES §§ 214 ja 354 määravad, et alaealisel ei ole seaduslikku tahet, vaid et iga juriidiline toiming, mis alaealise poolt sõlmitakse, omandab jõu alles siis, kui see toiming on sanktsioneeritud vanema või eestkostja poolt. Küll võib alaealine vabaneda eestkostest enne täisealiseks saamist (20-a.) tema tunnistamisel varem täisealiseks, mis BES § 270 kohaselt võib sündida ajnult erakorralistel juhtudel ja eriti tähtsatel põhjustel, kui ta eestkostja ja vanemad teda vastavalt atesteerivad, kuid seegi on võimalik alaealise alles 18-aastaseks saamisel. Mis puutub alaealise poolt pärimise teel omandatud äriettevõttesse, siis säärasel korral juhib seda ettevõtet eestkostja alaealise arvel, kuid äritegevuse jätkamiseks peab eestkostja Vaestelastekohult saama vastava loa (BES § 397). Eestkostja ei ole õigustatud sooritama riisikoga seotud ärioperatsioone ning igal tähtsamal juhul ta on sunnitud küsima juhtnööre Vaestelastekohult.

Viimati toodud kaalutlustel tuleks äritunnistusi väljaandvatel asutustel valvata selle järele, et äritunnistusi ei antaks alaealisile.

A. P.

Rahvusvahelise Kaubanduskoja X kongress Kopenhaagenis

Eestist võtab osa 7-liikmeline delegatsioon

Rahvusvahelise Kaubanduskoja X kongress peetakse käesoleval aastal 26. juunist kuni 1. juulini Kopenhaagenis. Selle kongressi, mis kujutab enesest kogu maailma juhtivate majandusmehete kokkutulekut, presiidiumi moodustavad Rahvusvahelise Kaubanduskoja esimees Thomas J. Watson, kongressi president, kes on ühtlasi Daani töösturite liidu esimees, Holger Laage-Petersen, lord Riverdale K. B. E. ja Rahvusvahelise Kaubanduskoja peasekretär Pierre Vasseur. Nendest Th. J. Watson ja Pierre Vasseur on oma hiljutiselt Eesti külastamise päevilt meie majandusringkondadele hästi tuntud.

Kongressil on valitud üldiseks arutustee- maks majandusliku korraldamise vajadus, mis jaguneb mitmeteks eriküsimusteks. Kongressi avaistungil käsitletakse teemat — muutusi majandusstruktuuris, kus leiavad puudutamist maailma majanduse murrangulise iseloomuga nähtused alates 1929. a. Kongressi üldkoosolekul leiavad pealeselle veel käsitlemist järgmised teemad: rahvusmajandus, maailma majanduse produktisioon ja kaubandus, finants- ja valutaktisimused maailma majanduses.

Üldküsimuste arutamise kõrval on moodustatud rida huvirühmi, millised peavad nelja kongressi päeva kestes eriistungeid õige rohkearvu-

liste üksikküsimuste arutamiseks. Neist üksik-teemadest olgu märgitud järgmisi: tolli ja kontingentide küsimused, maksustamise mõju majanduselule ja kahekordne maksustamine, väliskaubanduse avardamise uusi tegureid, rahvusvaheliste kartellide olemus, müügiorganisatsioonide parandamise võimalusi, vääringu ja krediidi poliitika ning eriti deviiside küsimus, produktsiooni võime ja ratsionaliseerimine ning standardimine, peale nende veel rida transportdiga ja majandusharude õigusliku kaitsega seotud küsimusi.

Kongressi õige ulatuslik päevakord võimaldab rohkemarvuliselt kokikutulevail delegaatidel oma huvidel vastavalt koosolekutest osavõtmise võimalusi valida.

Arvestades kongressi päevakorras olevate kaubandusele, tööstusele ja rahandusele oluliste

küsimustega saadab Kaubandus-tööstuskoda kongressile seitsmeliikmelise delegatsiooni, kellest hiljuti teatati Pariisi Rahvusvahelise Kaubanduskoja sekretariaadile. Kongressile sõitvast Eesti delegatsioonist võtab osa liikmeid osa omal kulul. Eesti delegatsioon kongressile moodustati järgmiselt: J. Puhk, Kaubandus-tööstuskoja ja Rahvusvahelise Kaubanduskoja Eesti Rahvusrühma esimees, V. Simsiwart, Kaubandus-tööstuskoja direktor, K. Mauritz, Kaubanduskoja mõunik, V. Mennung, Kaubanduskoja suurtööstuse sektsiooni liige ja ühtlasi Rahvusvahelise Villatöösturite Liidu delegaat kongressil, E. V. Saks, Kaubanduskoja tööstussektsioonide sekretär, V. Grohman, Rahvusvahelise Kaubanduskoja Eesti Rahvusrühma sekretär, ja R. Truupõld, Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna juriskonsult.

Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakond 1929 - 1939

Kaubandus-tööstuskoja seaduse põhjal on kojal võimalus tarvidust mööda asutada osakondi. Seda võimalust arvestades hakkasid Tartus asuvad Kaubandus-tööstuskoja liikmed Tartu kaupmeeste ja töösturite organisatsioonide tegelaste aktiivsel toetusel varsti pärast koja avamist propageerima mõtet osakonna ellukutsutamiseks Tartus, kuma taheti püsivalt tööle rakendada teine suurem Eesti kaubanduslik-tööstusliku keskus meie rahvamajanduse eluliste huvide arendamiseks. Üksmeelne otsus Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna asutamise kohta tehti Tartus 26. aprillil 1929. a. Kaubandus-tööstuskoja kohalike liikmete ja majanduslike organisatsioonide esindajate ühisel nõupidamisel.

6. mail 1929. a. oli Tartu Kaupmeeste Ühise ruumes Peeter Põllu (end. Munga) tän. nr. 5 Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna avamiskoosolek Kaubandus-tööstuskoja esimehe J. Puhk'i poolt, nõunike R. Berendseni ja E. Masiik'u, teiste koja juhtivate tegelaste, Tartu ning konnas asuvate koja liikmete ning kohalike majanduslike organisatsioonide esindajate osavõtul.

Osakonna esimene juhatuse moodustati järgmiselt: esimees O. Sõmermaa (Zimmermann), kes oli ka aktiivseim osakonna asutamise mõtte õhutaja, abiesimees P. Lukssep, laekahoidja F. Läte. Osakonna sekretäriks palgati advokaat R. Truupõld (end. Treufeldt).

Praegu kuuluvad osakonna juhatusse: A. Pakosta esimehena, V. Kuusloo abiesimehena, P. Zirkel laekahoidjana, K. Ennus, A. Kõva ja A. Reedre.

Osakonna koosseisu tema avamisest kuni tänaseni on kogu aeg kuulunud K. Koppel ja O. Rüütli I sektsioonist ning O. Sõmermaa ja V. Kuusloo V sektsioonist, kes seega ühes osakonnaga võivad pühitseda oma 10-a. tegevuse tähistamist. Samuti on osakonna algusest kuni tänaseni oma ametis püsinud osakonna sekretär vandeadvokaat R. Truupõld. Osakonna esimees A. Pakosta on osakonna tegevust juhtinud alates 1933. a., seega ümarguselt 6 aastat.

Oma 10-aastase tegevuse tähistamisel võib osakond rahuldustundega tagasi vaadata senisele tegevusele, mis on arenenud tihedas koostöös Kaubandus-tööstuskoja juhtivate organitega ja nende allgatustega, samuti aga ka kohaliku omavalitsusega ja kohapealsete majanduslike organisatsioonidega, kellede sõbralikkude suhtumist ja koostööd osakond tänuga väga kõrgelt hindab. Enda poolt on Kaubandus-tööstuskoja osakond püüdnud anda tõhusat kaasabi Eesti rahvamajanduse korraldamise ja ülesehitamise tööle — peamiselt kohalike vajaduste ulatuses ja osakonnale ettenähtud tegutsemise piirides. Samad püüded ja sihid jäävad osakonnale tähtsaks ka ta edaspidises töös ja tegevuses.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Linnavolikogude valimisseaduse eelnõu

Kaubandus-tööstuskoda ja Majaomanike Koda juhtisid Riigivolikogu ja Riiginõukogu liikmete tähelepanu sellele, et Linnavolikogude valimisseaduses toodud enamusvalimise põhimõtte rakendamisel väiksemaarvulistel majandusringkondadel, kelle hulka kuuluvad majaomanikud, kaupmehed ja töösturid, on peaaegu võimatu oma otseseid esindajaid volikogudesse viia, kuna nad kõikides valimisringkondades on kindlas vähemuses. Kaubandus-tööstuskoda ja Majaomanike Koda peavad oluliselt tähtsaks, et linnavolikogudes, kelle peamiseks ülesandeks on linnade majanduslik korraldamine, oleksid proportsionaalselt esindatud kõik kodanike kihid, et oma õigustatud huve vahenditult kaitsa. Majandusalal tegutsesjate esindajate osavõtt oleks eriti tarviline linnavolinikest moodustatud ettevalmistavate komisjonide tööst linna majandusse, ehitusalasse, heakorda, haridusse, hoolekandesse jne. puutuvates küsimustes.

Loengud kaupmeeskonnale

ja äriteenijaskonnale, missuguseid Kaub.-tööstuskoja poolt tähtsaimates keskustes kindla kava järgi korraldatakse, jätkusid 18.—21. aprillini Valgas, Võrus ja Viljandis.

Valgas lugesid koja nõunik R. Berendsen ja juriskonsult E. Pung kokku 9 loengutundi kaupmeeskonda puutuvaist seadusist. Kuulajate arv Valgas kõikus igal loenguõhtul umbes 80 ümber.

Võrus esinesid ettekannetega koja nõunik A. Mändvere, kes kõneles 3 loengutundi kaupluse korrastamisest ja sisustamisest, ja

koja sekretär A. Lahe, kelle 6-tunnine ettekanne-loeng käsitles käitumis- ja teenimisuskust ärides. Osavõtjate arv tõusis väikese Võru kohta tähelepanuväärsele kõrgusele — keskmiselt 125—130 tähelepanelikku kuulajat igal õhtul — mis veel kord tõestab seda suurt huvi, mis sellaste eriala küsimusi käsitlevate loengute vastu kohtadel on olemas. Korrapäraseid kuulajaid oli ka lähemast ja kaugemast ümbrusest maalt (näit. Antslast ükski 10—11 isikut). Lektoreile esitati hulgaliselt küsimusi, milledele ka vastati.

Viljandis käsitles majandusteadlane O. Treier 12-tunnises loengus-ettekandes praktiliselt väikeettevõtete raamatupidamise, samuti kaubandusliku kalkultatsiooni ja kirjavahetuse küsimusi. Loengust võttis pidevalt igal õhtul osa umbes 100 kuulajat.

Seega on käesoleva aasta kevadeks ettenähtud loengute sarjad, mis äratasid kõikjal erakordselt suurt huvi, läbi.

Loengute sarjad jätkuvad uuesti kava kohaselt oktoobris ja järgnevatel kuudel.

Heeringate suurmüük korraldamisel

Heeringamüügi suuräride soovil on moodustatud Suurkaupmeeste Ühingu juure heeringa importööride sektsioon, kes peab ühendust British Herring Industry Board'iga ja kasvatseb heeringakaubanduses juua parema korralduse. Mainitud sektsiooni poolt ongi juba välja töötatud kindlad kombad heeringakauba alal ja need kombad (tavad) on esitatud Kaubandus-tööstuskojale registreerimiseks.

NAUMANN
Ideal

Naumann-õmblusmasinad
Naumann-kirjutusmasinad
on kvaliteet!

Pikaajaline järelmaks võimalik

Kr. Saar & K^o

NAUMANN
Erika

Tallinn, Viru 3,
Tartu, Raekoja 2

Asutati Majandusmeeste Klubi

18. aprillil peeti Tallinnas Kaubandus-tööstuskoja ruumes Majandusmeeste Klubi asutav peakoosolek. Avasõnas klubi asutaja Kaubandus-tööstuskoja esimees J. Puhk selgitas klubi asutamise põhjusi tähendades, et klubi eesmärgiks on koondada majanduselu avaldusist huvitatud isikuid sihiga soodustada majandusellu puutuvate küsimuste igakülgset arutelu ja võimaldada majandusringkondadele selliseks kokkupuuteid riigi- ja avaliku elu juhtivate isikutega.

Klubi juhatusse kuuluvad esimehena J. Puhk, abiesimeestena M. Pung ja J. Sihver, edasi J. Kulk, A. Simisoff, O. Toomara; revisjonikomisjoni A. Veiler, F. Tammer ja V. Simsivart.

Klubi asub Kaubandus-tööstuskoja ruumes ja klubi kooskäimiste päevaks on neljapäev. Klubi sisseastumise maksuks määrati Kr. 20.— ja liikmemaksuks Kr. 30.— aastas.

Esimesel aastal loodetakse liikmete arvu tõusvat 40 — 50-ni.

Firma Georg Stude 75-aastane

1. mail s. a. pühitses tuntud martsipani-, šokolaadi- ja kondiitritööstus Tallinnas, firma Georg Stude, oma 75-aastase tegevuse juubelit. Firma Georg Stude asutajaks 1864. a. oli Georg Stude (+), kes esialgu võrdlemisi tagasihoidlikku kondiitriani laiendas martsipani- ja šokolaaditööstuse juureasutamiseks. Firma asutaja tegevust jätkas ta poeg Georg Stude (+), kes et-

tevõtte viis selle tänapäevasele kõrgele tasemele. Ettevõtet juhivad praegu kadunud Georg Stude noorema lesk pr. Alide Stude ühes tütarde ja väimehega.

Avalikult aruandvad ettevõtted on kohustatud 1938. a. tuluteadaanded esitama 15. maiks s. a.

Kõik avalikult aruandvad ettevõtted on kohustatud esitama blanketil vorm B nr. 3 teadaande oma eelmise kalendri- või tegevusaasta tulude kohta.

Ühes tuluteadaandega tuleb esitada:

- 1) täieline aastaaruanne bilanssidega aruandeaasta alguseks ja lõpuks;
- 2) kasude ja kahjude arve;
- 3) arvete läbilükk;
- 4) amortisatsiooni arve;
- 5) nimekirja kõrgemasse administratsiooni kuuluvate isikute ja nendele maksetud iganemalise tasu kohta (OMIS § 519 p. 1 lit. a);
- 6) ära kiri revisjonikomisjoni protokollist;
- 7) ära kiri peakoosoleku protokollist aruande hinnitamise kohta.

Pealeselle ettevõtted, kes opereerivad nii Eestis kui ka välismaal, on kohustatud esitama peale aruannete Eestis tehtud operatsioonide kohta ka üldised aruanded ja bilansid ettevõtte kõigi operatsioonide kohta.

Tuluteadaanded esitatakse isiklikult või postiga hiljemalt 15. maiks 1938 maksuinspektorile aruandvate ettevõtete ajal, mille asukoht on Tallinnas.

Äride register

Märtsikuu teisel poolel.

Registreeritud uued firmad:

(Järg)

12. A. Jänes, Tapa, Jaama 6, saapakauplus, ärip. A. Jänes.
13. P. Kall, Kuressaare, Transvali 24, saun, ärip. Pelageja Kalt.
14. Mantlitööstus „Estomantel“ S. Karschenstein, Tallinn, Harju 23/ Posti 1 nurgal, ärip. Selig Karschenstein.
15. A. Kava, Kriidneri v., Vana-Prangli, segakauplus, ärip. Arthur Kava.
16. Anna Kengsepp, Pärnu, S.-Kuke 36, toiduainetekauplus.
17. Aleksander Kesnurm, Hallinga v., segakauplus.
18. B. Kitt, Tallinn, Narva mnt. 40, kosmeetika-, kummi- ja värvikauplus, ärip. Benjamin Kitt.
19. Kristjan Kotkas, Pärnu, Riia mnt. 54, pruugitud mööbli ja majatarvetekauplus.
20. Savitööstus H. Käse, Tallinn, Välja 12, savitööstus (ahjupotid, kivid, ahjusavi j. t.), ärip. Helmut Käseper.
21. Joh. Käseper, Tallinn, Koidu 73—1, ahjutööde ettevõtte, ärip. Johannes Käseper.
22. A. Künnapuu „Eesti Rahvakirjastus“, Tartu, Rüütli 16, ärip. Alfred Künnapuu.
23. J. Küttmann, Tallinn, Taime 10, toiduainetekauplus, ärip. Johannes Küttmann.
24. Tallinna Poonimise Tööstus H. Lange, Tallinn, Sauna 6—4, poonimise tööde ettevõtte; tolmuimejate ja poonimisaparaatide müük ja väljauürimine; ärip. Hildegard Lange.
25. L. Lantor „Piimaprodukt“ Tartu, Gustav-Adolfi 8, piimakauplus, ärip. Linda Lantor.
26. Arno Laumets, Kasepää v., Raja k., segakauplus.

27. Anna Leht, Jäva-Jaani alevik, Jaani 6, toiduainetekauplus.
28. Insener V. Linde ja N. Jürgenson, Tallinn, Pärnu mnt. 61, ehitustööde teostamine; täisühing, täisosanikud Vadim Linde ja Nikolai Jürgenson, ühingu osakapital Kr. 1.000.—.
29. August Lindenberg, Põltsamaa, Jõgeva mnt. 20, hotell-restoran.
30. Kaubandus-tööstusaksiaselts „Moto“, Pärnu, Kalevi 45, mootorsõidukitega, masinatega, nende osadega ja tarvetega, rauakaupadega kauplemine ja mootorsõidukite remont, bensiinijaam; juhatuse liikmed Karl Viks, Arnold Jaanson, Felix Tohv; põhikapital Kr. 50.000.—.
31. Arvo Mändsalu & Ko, Tallinn, Väike-Patarei 8-a—6, raadioaparaatide, jalgrataste, õmblusmasinate, foto- ja elektrikaupade ost-müük; täisühing, täisosanikud Arvo Mändsalu, Helmi Mändsalu ja Vello Mändsalu; ühingu osakapital Kr. 1.500.—.
32. H. Nurk, Rakvere, Pikk 7, mööblikauplus, ärip. Hugo Nurk.
33. E. Nuut, Nõmme, Pärnu mnt. 214, mööblitööstus; ärip. Elise-Rosalie Nuut, prokurist Arnold Elken.
34. Vold. Nuut, Tuhala v., Tammiku as., segakauplus, ärip. Voldemar Nuut.
35. J. Oja, Laatre v., Tsirgulinna, segakauplus, ärip. Johannes Oja.
36. Elfriede Pajus, Võhmata v., Karinu as., segakauplus.
37. Mehaanikatöökoda „Autgram“ V. Pajuväli, Tallinn, Gonsiori 17, grammatonide monteerimine ja parandus; ärip. Viilip Pajuväli.
38. Julius Patune, Viljandi, Tartu 3, segakauplus.
39. Pintsli- ja harjapuude tööstus G. Plink, Tallinn, Laha 5, ärip. Gustav Plink.
40. P. Põldre leivatööstus „Tartu“, Tartu, Lepiku 2, ärip. Peeter Põldre.
41. Maria Raaga, Tori v., Kase k., segakauplus.
42. A. Raidkivi kudumistööstus „Aira“, Pangodi v., Peedu, ärip. August Raidkivi, prokurist (piiratud prokuura) Aleksander Vaibla.
43. J. Reinmaa, eluk. Suure-Kõpu v., Kuusiku, metsa ülestöötamine, ärip. Jaan Reinmaa.
44. Helene Reitel, Pärnu, Kaija 2-b, piimakauplus.
45. E. Rinneberg, Tartu, Rüütli 22, büroomasinate esindus ja tehniline büroo, ärip. Erich Rinneberg.
46. Saaremaa Villaketrus- ja Kudumistööstus M. Roog ja Ko, Kuressaare, Kauba 13, kontor ja kudumisosakond, Pikk 42 villakraasimise ja ket-ruse osakond; B. E. S. ettenähtud lepingühing, osanikud Mihkel Roog, Jaan Treufeldt, Priit Kivi,

S U V I

1. IV — 31. VIII 1939

LENNUÜHENDUSED

TALLINNAST

min. 8.20 → Athine	tul. 7.30*	min. 8.20 → Poznan	tul. 17.30
→ Berlin	„ 19.10	→ Riga	„ 9.35
→ Beyrouth	„ 14.00*	→ Roma	„ 14.40*
→ Bucuresti	„ 19.30	→ Sofia	„ 8.25*
→ Budapest	„ 16.35	→ Stockholm	„ 13.00
→ Cernauti	„ 17.20	→ Thessaloniki	„ 10.05*
→ Danzig	„ 17.30	→ Venezia	„ 12.05*
→ Gdynia	„ 16.50	→ Warszawa	„ 13.00
→ Katowice	„ 17.40	→ Wilno	„ 10.50
→ Kaunas	„ 10.00	→ Zagreb	„ 13.50*
→ Krakow	„ 14.45		
→ Lwow	„ 15.00	„ 18.30 → Helsinki	„ 19.00
→ Lydda	„ 12.30*	→ Stockholm	„ 20.50°
→ Moskwa	„ 17.30	→ Viipuri	„ 20.10

LOT

* saabum. järgmisel päeval
° alates 1. VII

POOLA LENNULIINIDE „LOT“ ESINDUS

- Vabadusväljak 3, telefon 414-99 (kella 9-st kella 17-ni)
- Ülemiste lennujaam, tel. 313-30 (kl. 7.30-st kl. 19-ni)

- Aleksander Kallus ja Kustu Põldemaa; ühingu osakapital Kr. 10.000.—.
47. Joh. Rooselill, Tallinn, Laadaplats 165, jalanoodekauplus, ärip. Juhannes Rooselill.
 48. Karl Saage, Kohtla-Järve, segakauplus.
 49. „Akvaarium“ E. Sandrak, Tallinn, Vene 1, ilukalakasvatus, ärip. Ernst-Johannes Sandrak.
 50. F. Sassi & Co, Tallinn, Kopli 38, puutööstus; usaldusühing, täisosanikud Ferdinand Sassi ja Karl Sassi, ühingu osakapital Kr. 8.000.—.
 51. J. & A. Scheberstein, Tallinn, Laadaplats, Passaaž 2, riide- ja pudukauplus; täisühing, täisosanikud Joosep Scheberstein ja Anatoli Scheberstein, ühingu osakapital Kr. 10.000.—.
 52. Kohvik-söögisaal „Silla“ H. Schirov, Anija v., Kehra, ärip. Helene Schirov.
 53. J. Sinka, Tallinn, Maakri 6, pudukauplus, ärip. Johannes Sinka.
 54. Alfred Sulg, Tallinn, Tondi 30, pesu-, pudu-, kirjutusmaterjali-, raamatu-, tapeti- ja puuviljakauplus.
 55. O. Tamm, Tallinn, Vene-Balti 41—1, juukse- tööstus, ärip. Olga Tamm.
 56. Metsaäri L. Triik & Ko, Tallinn, Uus-Sadama 7, metsamaterjalide ostmine ja müümine, laudade hõõveldamine; usaldusühing, täisosanik Ludvig Triik, ühingu osakapital Kr. 1.500.—.
 57. E. Ummelas, Tallinn, Härjapea 9, mööblitööstus, ärip. Evald Ummelas.
 58. R. Veide, Vaimastvere v., Vägeva jaama juures, pagariäri, ärip. Roman Veide.
 59. Lilleäri „Orhidee“ Voor ja Arit, Tallinn, Sakala 50, täisühing, täisosanikud Emilie Voor ja Sirje Arit, ühingu osakapital Kr. 300.—.
 60. A. Värton, Kudina v., Maarja-Magdaleena, segakauplus, ärip. Andres Värton.
 61. M. Amarik, Nõmme, Harku 41, toiduainete- kauplus, ärip. Mare Amarik.

Registreeritud muudatused:

1. „Jüri Bergen“ Elvas, Pikk 2, segakauplus; ärip. Jüri Bergen surnud, ettevõtte tegevust jätkab endise firma all ainuisikliku äripidajana Linda Rahi.
2. „P. Bornholdt & Co“, Tallinn, Olevimägi 10, täisosanik Magnus Anton de Creagh-Bornholdt täisühingust lahkunud, ettevõtte tegevust jätkab endise firma all ainuisikliku äripidajana Emil Selmer-Jørgensen; Abram van der Kemp'i prokuura kustunud, kollektiiv-prokuristideks on Aleksander Hagemeister ja Verner-Gustav-Julius Douglas.
3. Richard Devid'i ettevõtte firmaks Tallinnas, Harju 40: Hotell-restoran „Kuld-Lövi“ R. Devid.
4. Eesti Metsa ja Tselluloosi Aktsiaühing, Tallinn, Pärnu mnt. 10, lahkunud juhatuse liige Johannes Rosenfeldt, juhatuse liikme kohale asunud Eugen Uemaa; põhikiri muudetud (RTL 16 — 1939).
5. „K. Ennus ja Poeg“ Tallinnas asuva osakonna asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 24 (enne Gonsiori 1).
6. Isak Fain'i mütsikaupluse asukohaks Viljandi, Lossi 23 (enne Lossi 15).

● Lodix
kingakreem

● Sidol
metalli- ja aknapuhastaja

● Sigella
poonimisvaha

● Sirax
küürimispulber

● Nipa
kärbsesüüdjad

on möödapääsmatult vajalised igas majapidamises

A/S. SIDOL COMPANY

Tallinn, Soo tän. 29

Telef. 441-00

7. Robert Friedemann'i ees- ja perekonnanimeks Enn Veskaru ning tema Tallinnas, Pikk 7—3 asuva käsitelgedel kudumise tööstuse firmaks: „Kangur Veskaru“; firma prokuristi Hilda Friedemanni ees- ja perekonnanimeks Mai Veskaru.
8. Valmisriietekauplus Karl Gelts, Tallinn, Vee- renni 3, ärip. Karl Gelts surnud, tema pärandus- tombu hooldajateks määratud adv. Bernhard Jänes ja Marie Gelts.
9. Riidevärvimistööstus „Union“ M. Goldman n & Co, Tallinn, Telliskivi 51, täisosanik Valter Kunze lahkunud, kelle asemele astunud täisosa- nikuks Isak Meierthal. Endine leping maksvuse kaotanud, sõlmitud uus täisühingu leping; ühingu osakapitaliks Kr. 7.000.—
10. Aktsia-Selts Grünberg ja Ko, Tallinn, Pärnu mnt. 6—43, kollektiivprokuura antud Annelise Feldmann'ile.
11. Gerda Horstmann'i pudu-, kootud kaupade ja riidekaupluse asukohaks Tallinn, Estonia all nr. 2 (enne nr. 7).
12. Esimene Läänemaa Aurutööstus Hunnius ja Co, Asuküla v., Kilsil as., usaldusühingust lah- kunud täisosanik Irmgard Hunnius, kelle asemele astunud täisosanik Kurt Hunnius.
13. Edgar Isak avanud Pärnus, Tallinna mnt. 6-a, pudu- ja moeäri ja peab edasi Tallinnas, Liiva- laia 45 pudukauplust firma all „E. Isak“.
14. Eesti Kultuurilooline Kirjastus Joh. Järv, asu- kohaks Tallinn, Kaupmehe 15—1 (enne Kent- manni 11-a).
15. Eitel Jõgi Viljandis asuva moeäri asukohaks Viljandi, Tallinn 11 (enne Tartu 3); kübara- ja moeäri asub endiselt Tartus, Aleksandri 1.
16. August Kaarlep avanud Tallinnas, Alevi 9 puuhoovi ja peab edasi Tartu mnt. 82 puuhoovi firma all „August Kaarlep“.
17. Helene Keernik'u käsitöökaupadeäri asukohaks Viljandi, Lossi 23 (enne Lossi 24).
18. Alfred Kivi karusnahatööstuse asukohaks Tal- linn, Müürivahe 22—1 (enne Raevoja pl. 5).
19. Agentuur „Estaniil“ Kursell ja Raudsepp asukohaks Tallinn, Vene 14 (enne Vana-Posti 6).
20. August Lapp jätkab äritegevust avades Pärnus, Riia mnt. 53 jalanõudeäri firma all „August Lapp“.
21. Aleksander M. Leesmann peab Tallinnas, Jahu 3 kalakonservitööstust.
22. Maria Lugus jätkab äritegevust avades Tallinn, Sakala 50 pudukaupluse firma all „Maria Lugus“.
23. Ljubov Lundell jätkab äritegevust avades Haapsalus, Posti 2 mööbli- ja pruugitud asjade ostu-müügi äri firma all „L. Lundell“.
24. Maris Mandre avanud Tallinn, Kesk-Kalamaja 10 kübaraäri firma all „M. Mandre“, enne pida- nud samas kohas kübaratööstust.
25. Voldemar Mathiesen jätkab äritegevust avades Rakveres, Transvali 12 savitööstuse firma all „V. Mathiesen“.
26. Jaan Mumm jätkab äritegevust avades Hummuli v., Soe alevikus talurahvatarvetekaupluse firma all „J. Mumm“.
27. Julie Märka jätkab äritegevust avades Tallinn, Kentmanni 19 toiduainete- ja õllekaupluse firma all „Julie Märka“.
28. Herta Mühlmann lõpetanud puu- ja raua- tööstuse Pärnus, Malmö 7, samas asuvat ehitus- materjali ja vanarauakauplust peab edasi firma all „Herta Mühlmann“.
29. Johannes Mürs lõpetanud pudukaupluse pidamise Tartus, Tähe 69 ja avanud Krüüdneri vallas, Veskimõisas segakaupluse firma all „Johannes Mürs“.
30. Marie Older'i mütsikaupluse asukohaks Tapa, Pikk 17 (enne Pikk 10).
31. Aino Pilme jätkab äritegevust avades Tallinn, Tondi 41 toiduainete- ja piimakaupluse firma all „Aino Pilme“.
32. Hirsch Rauchmann'i riidekaupluse asukohaks Valga, Kesk 10 (enne Kesk 9); Otepääs, Turg 3 avatud veel riide- ja valmisriietekauplus. Mõ- lema ettevõtte firmaks on „Hirsch Rauchmann“.
33. Mehaaniline jalanõudetööstus „Standard-Nool“ G. Räämet ja A. Kuningas, Tallinn, Vab- riku 59, täisosanik Gustav Räämet lahkunud, täis- ühing lõpetatud. Ettevõtte tegevust jätkab ainu- isikliku äripidajana Aleksander Kuningas firma all: Saapavabrik „Standard-Nool“ A. Kuningas.
34. Tõnis Saarepera peab jahu- ja saeveskit Kõpu vallas firma all „Aratsaare jahu- ja saeveski Tõnis Saarepera“; metsatööstuse alal tegutsemise lõpetanud.
35. A. Saart ja Ko, kleidi-, pesu- ja pudukaup- luse asukohaks Tartu, Raevoja 10 (enne Rae- koja 2).
36. Marie Sarapuu jätkab äritegevust avades Tal- linn, Lai 20 toiduainetekaupluse firma all „M. J. Sarapuu“.
37. Ferdinand Sassi puutööstuse asukohaks Tartu, Aleksandri 111-a (enne Vabaduse 16) ja fir- maks: Mehaaniline puutööstus Ferd. Sassi.
38. Kujutud asjad ja pesu M. Schultz & Ko, Tallinn, Narva mnt. 4; täisühingust lahkunud Ingeborg Mühlverk, kelle asemele astunud täis- osanik Armin Schultz, leping muudetud.
39. G. Schvartz ja Co keemialaboratooriumi asu- kohaks Tallinn, Muraka 3 (enne Telliskivi 35).
40. Eduard Siig, kes pidas Narvas, Joala 18 saapa- kauplust, kaubanduslikul alal maksujõuetuks tun- nistatud; varanduse vannut. hooldajaks määratud vanadeadv. Pavel Vassiljev.
41. A/S. Tallinna Aktsia Pank, Tallinn, Merepuiestee 15, juhatuse liikme kohalt lahkunud Claus Rosen, juhatuse liikmeks valitud Arthur Saar.
42. Armilde Tamberg jätkab äritegevust avades Kuremaa vallas segakaupluse firma all „Armilde Tamberg“.
43. Eduard Tammes jätkab äritegevust avades Erra v., Kiviõlis, Koidu 1 segakaupluse firma all „Eduard Tammes“.
44. A. T auk ja Ko, Tallinn, Liivalaia 32—5, paela- kudumisetööstus, täisühingust lahkunud täis- osanik Samuel Schermann, kelle asemele astunud täisosanik Juhuda Kalmanson, leping muu- detud.
45. Villem Tikk jätkab äritegevust avades Tallin- nas, V.-Posti 8—6 jalanõudetööstuse firma all „Villem Tikk“.
46. Olvi Udrase segakaupluse tegevust, Jõhvis, Turupl. 3, jätkab täisühing, kus täisosanikkudeks Olvi Udras ja Alfred Udras, firma all „A. & O. Udras“; ühingu osakapital Kr. 100.—
47. Johannes Ukivi perekonnanimeks „Uukkivi“ ning tema Tallinnas, Kinga 5—1 asuva rätsepa- töökoja firmaks „J. Uukkivi“.
48. Kaubanduskontor Valmet & Ko asukohaks Tallinn, Viru 5—3 (enne Hariduse 11) ja fir- maks: Kaubandusühing Valmet & Ko.

49. Kaubamaja „Vako“ J. V a s a r & K o, Viljandis, Tallinna 11, raadio, jalgrataste, elektritarvete ja autode ning nende osade müük; usaldusühing tegevuse lõpetanud. Ettevõtte tegevust jätkab täisühing, kus täisosanikkudeks on Johannes Märtson ja Harry Korkmann, firma all: Kaubamaja „Vako“ H Korkmann ja J. Märtson; ühingu osakapitaliks on Kr. 4000.—.
 50. Juhan V e n e jätkab äritegevust avades Abja v., Paluajal pagariäri firma all „Juhan Vene“.
 51. Eduard Viin jätkab äritegevust avades Tallinnas, Kalevi 28 toiduainete- ja piimakaupluse firma all „Eduard Viin“.
 52. Ida V i n k e l lõpetanud söögisaali Tallinnas, Uus 27 ja avanud Tallinnas, Dunkri 6 söögisaali firma all „Ida Vinkel“.
 53. Aleksander V i s s o perekonnanimeks „Vissolaid“ ning tema Tallinnas, V.-Patarei 8-a asuva liha-kaupluse firmaks „A. Vissolaid“.
 54. August Z e r o mööblitööstuse asukohaks Tallinn, Roosikrantsi 15 (enne Roosikrantsi 6).
- Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:**
1. Aleks. A d a m s o n, Tallinn, Sakala 50, pudukauplus.
 2. Gene B a l l a k, Tallinn, Estonia pst. 13—8, pesu-, õmblus- ja tikandustöötuba.
 3. „Pata“ pakkide talitus A. E m b a c h, Tallinn, V.-Posti 8.
 4. Pauline E v e r s, Pärnu, Riia mnt. 54, rohu- ja värvikauplus.
 5. Aleksander G r ü n b e r g'i saeveski, Kernu v., Ruila as.
 6. J a a k s o n'i elektrotehnikatehas, Tallinn, Endla 9.
 7. J. K i l j a k, „Tartu Leivatööstus“, Tartu, Lepiku 2.
 8. Aliide K i l j a k o, Tartu, Lepiku 2, toiduainete-kauplus.
 9. Pudukauplus Anna K r u s (end. perek.-nimi Reinhold), Haapsalu, Turuplats 6.
 10. Vassili K u u s e, Pärnu, S.-Kuke 36, toiduainete-kauplus.
 11. Hans K u u s m a n n, Tallinn, Alevi 9, puuhoov.
 12. Herta L e p i s t o, Nõmme, Harku 41, toiduainete-kauplus.
 13. Anna L i n d p e r e, Põltsamaal, Suur-Puiestee 11, õlleladu ja karastavate jookide tööstus ja Jõgeva mnt. 20 restoran.
 14. Voldemar L o m p, Jõgeva, elusloomade ja liha ost-müük.
 15. E. L u s t, Kiüüdneri v., Vana-Prangli as., talu-rahvatarvete-kauplus.
 16. Kr. L ü d i g, Taali v., Saia k., toiduainete-kauplus.
 17. A. M a e, Vesneri v., Väägvere k., jahuveski.
 18. Harald M a l l e u s, Kodijärve v., Kammeri as., segakauplus.
 19. Neljajärve Turistide Kodu A. O t s a, Ambla v., Aegviidu.
 20. Juhan P i i r s a l u, Pärnu, Riia mnt. 54, pruu-igitud mööbli ja tarbeasjadekauplus.
 21. Irene P o o g e n, Tallinn, Vene-Balti as. 41—1, juuksetööstus.

(Järgneb.)

Reserveeritud

Välisbörsid

	L O N D O N										
	14. IV	15. IV	17. IV	18. IV	19. IV	20. IV	21. IV	22. IV	24. IV	25. IV	26. IV
Dollar . . .	4.5807	4.6807	4.6804	4.6804	4.6801	4.6801	4.6801	4.6801	4.6807	4.6815	4.6813
Saksa mrk. .	11.695	11.705	11.695	11.690	11.682	11.667	11.675	11.672	11.665	11.672	11.667
Soome mrk.	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.78	226.78	226.78	226.78	226.78	226.78
Rootsi kr. .	19.403	19.405	19.405	19.411	19.418	19.415	19.421	19.421	19.415	19.413	19.415
Daani kr. . .	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400
Norra kr. . .	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901
Latt	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12
Litt	27.50	27.50	27.50	27.50	27.50	27.50	27.50	27.50	27.50	27.50	27.50
Floriin . . .	8.8171	8.8187	8.8168	8.8162	8.8143	8.8156	8.8156	8.8156	8.8162	8.8093	8.7962
Frank	176.76	176.76	176.73	176.73	176.71	176.73	176.73	176.73	176.69	176.73	176.73
Helveetsia fr.	20.875	20.877	20.872	20.872	20.870	20.868	20.865	20.867	20.867	20.857	20.831
Belga	27.827	27.860	27.847	27.851	27.847	27.852	27.852	27.855	27.835	27.805	27.755
Liira	89.—	89.—	89.—	89.—	88.97	88.97	89.—	89.—	89.—	89.—	89.—
Slott	24.81	24.81	24.93	24.93	24.90	24.81	24.87	24.81	24.87	24.87	24.87
Pengö	23.75	23.75	23.75	23.75	23.75	23.75	23.75	23.75	23.75	23.75	23.75
Esti kroon .	18.12	18.12	18.12	18.12	18.12	18.12	18.12	18.12	18.12	18.12	18.12
Tšerv. . . .	24.81	24.81	24.81	24.81	24.81	24.81	24.81	24.81	24.81	24.81	24.81
Peseeta . . .	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25	42.25
Kuld p. u. .	148 sh. 6 d.	148 sh. 6 d.	148 sh. 6½ d.	148 sh. 6 d.	148 sh. 6½ d.	148 sh. 6½ d.	148 sh. 6½ d.	148 sh. 6 d.	148 sh. 6 d.	148 sh. 5½ d.	148 sh. 6 d.
Höbe " " .	20/—	20/—	20/—	20 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆	20/—	20/—	20 ¹ / ₁₆	2 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆
Plaat. " " .											

	B E R L I I N										
	13. IV	14. IV	15. IV	17. IV	18. IV	19. IV	21. IV	22. IV	24. IV	25. IV	26. IV
Naelsterling .	11.670	11.670	11.670	11.670	11.670	11.670	11.670	11.670	11.670	11.670	11.670
Dollar	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493
Soome mk. . .	5.145	5.145	5.145	5.145	5.145	5.145	5.145	5.145	5.145	5.145	5.145
Rootsi kr. . .	60.14	60.14	60.14	60.13	60.13	60.12	60.09	60.09	60.09	60.11	60.11
Daani kr. . . .	52.10	52.10	52.10	52.10	52.10	52.10	52.10	52.10	52.10	52.11	52.10
Norra kr. . . .	58.63	58.63	58.63	58.63	58.63	58.63	58.63	58.63	58.63	58.63	58.63
Latt	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80
Litt	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98
Floriin	132.37	132.37	132.37	132.37	132.37	132.37	132.37	132.37	132.37	132.35	132.35
Frank	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—	66.—
Helveetsia fr.	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.94	55.94	55.92	55.93	56.—
Belga	41.95	41.93	41.93	41.90	41.90	41.92	41.90	41.90	41.90	41.93	42.02
Liira	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Esti kr.	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

27. IV 1939. a.

Nisupüül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):	Kroonid.		Poolsõre	100 kg	Kroonid
„Kungla“	”	33.—	Manna	”	43.—
„Kalev“	”	35.—	Rukkijahu	”	18.00—19.50
„Eesti parem“	”	40.—	Rukkipüül	”	26.00—27.00
„Granular“	”	38.—	Nisu pehme — sõre	”	28.00—43.00
			Kaerahelbed	”	32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni pooli koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 26. IV 1939. a.

	Kroonid.		Kroonid.
J. Puhk ja Pojad suurveski:		Raud, sordi	100 kg 21.50—26.—
Jahud: rukki	100 kg 18.00—19.50	Raudvits	" 26.00—33.—
" püül	" 26.00—27.00	Raudplekk	" 29.00—37.—
nisu, pehme—sõre	" 28.00—43.00	" tsingitud	" 39.00—45.—
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg —.32	Raudtalad	" 19.50—20.—
A/S. Rotermanni teh.:		Teras, talla, ree	" 25.—
Jahud: rukki	100 kg 18.50	" vedru	" 30.—
" püül	" 27.—	" valu	" —90.—1.—
" nisu, pehme — sõre	" 25.50—42.00	Malm nr. 2	" 8.80
Nisu	" 22.00—23.00	Inglistina	" 460.00—470.—
Rukis	" 16.00—17.00	Seatina	" 40.00—45.00
Kaerad, sööda	" 12.00—13.00	Vaskplekk, punane	" 180.00—240.—
Odrad, toidu	" 16.00—17.00	Vaskplekk, valge	" 160.00—200.—
Seemned: ristikeina, pun. hil.	" 90.—	Tsinkplekk	" 75.00—80.—
" timuti	" 110.—	Masinaõli	" 21.00—22.—
Herned, toidu, rohelised	" 21.00—30.00	" Ameerika	" —
Riis, Burmah II	" 46.00—47.00	Mootoriõli, Ameerika	" 38.00—70.—
Kartulitärklis „Supérieur“	" 28.—	" Poola	" —
Siirup, kartuli, 42 ^o / _o	" 31.00—33.00	Autoõli, Ameerika ja Daani	" 42.00—135.—
Glükoos	" 31.00—33.00	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-	
Margariin, kodumaa,	" 69.00—77.50	teõli, tsistern.	1000 kg 65.00—70.—
Kakao, Hollandi	1 kg 1.80—2.40	Tsilindriõli, Ameerika	100 " 30.00—50.—
" Eesti	" 1.00—2.30	Nafta, Vene	" 12.00—12.50
Kohv, Rio, Santos jne.	" 2.65—3.30	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	" 14.00—15.00
" Kesk-Ameerika sordid	" 4.75—5.75	" Ameerika	" —
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	" 5.60—6.—	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-	
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	" 5.00—5.50	tööst. segabensiin, fr. Tallinn, netto ltr.	—32
Sidrunid	kast 15.—18.—	Autobensiin	" —32
Apelsinid	" 22.—26.—	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,	
Suhkur, peenike, Inglise	100 kg 49.00—49.50	tsistern, fr. Tall. ühes teedemaks.	" —32—34
" Poola	" 49.—	Bensiin, I s., välisbensiin	" —34—35
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		Pesusooda, kodumaa	100 kg 8.50—9.00
" Irboska ja Narva	" 2.70—2.90	Seebikivi	" 28.50—29.50
" Saksa, fr. Tallinn	" 2.50—2.70	Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg	6.50
" Vene	" 2.50—2.70	" tsinkvalge, välism.	100 " 39.00—43.—
Heeringad: Šoti „Matties“, I sort tünn	43.00—46.00	" tinavalge,	" 73.00—77.50
" „Matfulls“,	44.00—48.00	" ooker,	" 19.00—24.—
Liha, sea, I sort	1 kg 00.74—00.78	Kunstväetised: fr. Tallinn ja Pärnu	
Liha, looma, I sort	" 00.37—00.58	Superfosfaat 18/20 ^o / _o , inglise	100 kg 5.55
Õlikoogid, linaseemne	100 kg 13.50—14.25	" " rootsi	" —
Sojatangud	" 14.75	" " hollandi	" 5.55
Nisukliid	" 10.—	" " vene	" 5.45
Maapähklikoogijahu	" 15.—	" " lahti-	" —
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg 35.—	selt, fr. piir	" 4.65
Kivisüsi, auru, fr. Tallinn	" 29.—	Toomasjahu 15 ¹ / ₂ ^o / _o	" —
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg 50.—	Segafosfaat 22/23 ^o / _o	" 4.65
Kütteturvas (A/s., „Eesti Turbat.“)	" 10.—	Eesti fosforiit 25/27 ^o / _o	" 3.35
Turbabrikett fr. vagun Tootsi jaam	" 14.50	Kaalisool 40 ^o / _o	" 11.70
Põlevkivi, netto	" 9.—	Kainiit 14 ^o / _o	" —
Kütteõli, netto	" 58.—	Lubisalpeeter 15 ¹ / ₂ ^o / _o	" 14.75
Raskeõli A. B. C.	100 kg 7.25	Tšiilialpeet. 16 ^o / _o (terakujuline)	" 15.50
Estobituumen A. B. C. D. E. F.		Lubiammoonsalpeeter 20,5 ^o / _o	" 17.—
tünnid br.	" 9.75	Väävelhapuammoonium 20,6 ^o / _o	" 15.—
Asfaldemulsiioon	" netto " 10.25	Nitrofoska (14 : 14 : 18 ^o / _o)	" 24.50
Asfaldmastiks	" " 5.75	Põllugips, jahvatatud, fr. Irboska	" 2.—
Katuselakk, vaatides,	" br. " 10.25	Tsement,	
Fenolaat,	" netto " 5.25	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere	5.85
Karboliineum „Estokarboliineum“		paberkottides	5.15
A. B. C. netto	" 8.75—11.75	Kriit, pestud	100 kg 4.00
Rualakk, netto	100 kg 16.75	Kivitorv	" 14.00—22.50
Immutusõli D. C., netto	" 6.75—7.75	Puutorv	" 20.—
Maanteeõli	" 5.80	Lubi, Tallinn,	1000 kg 33.—
Viljapuu-karboliineum, netto	ltr 0.25	" fr. Tamsalu	" 22.—
Mootorpetrooleum,	kg 0.13,5	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	" 30.—
Mootornafta	" 0.11,5	" krohvimise, fr. v. Tallinn	" 42.—
Diiselnaftha	" 0.11,5	Telliskivi, I s., fr. Tallinn	1000 tk. 42.—
Putukamürk „Puttox“	" 1,50	Silikaat, I s., fr. vabrik	" 40.—

		Kroonid	
Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)	kast	125.—	
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg	2,30—2,70	
Tallanahk, Ameerika, I s.		2,60—2,90	
Linaseemneõli	100 kg	57.—	
Värnits	100 kg	57.—	
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob. Tall. hl/alk.	40.00-42.00		
Paber, rotatsiooni	100 kg	23,20	
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.	0,52—0,62	
" " Mitkal	"	0,40—0,53,5	
Lambavill 15. VIII 36. a.			
" I sort	1 kg	Kr. 3,55	
" II	"	2,80	
" III	"	2,05	

Või. 24. IV 1939. a. Tendents: vaikne.
 1. sort 1 kg Kr. 1,55, mis on tulnud sisse 17.—23. IV 1939.
 Lambaliha 26. IV 1939. a.
 Eksporditava värskelambaliha hind Tallinna tapamajades headuse järgi 110—115 senti kg.

Peekonsigade nädalahinn. Tallinnas 21. IV 1939. a.
 Peekonsigade tapakaal.: 24. IV 1939—30. IV 1939. a.

	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60—72 kg	0,92	0,87			
55,5—59 "	0,87	0,83			Siseturu-
72,5—75 "					hinnad
75,5—80 "	0,83	0,79			

Elussigade hindadeks noteeriti:

100—120 kg raskused	61 s. eluskaalu kg.
121—160 "	67 " " "
161 ja raskemad	61 " " "

Kanamunad. Tendents: ekspordimunadel püsiv.
 21. IV 39.

1 kg ekspordimune fr. kogumispunkt	Kr. —.70
1 " siseturmune "	Kr. —.60

Piim. 24. IV 1939. a.

Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:

I valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	11 s. ltr.
I valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	10 " "
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	9 " "
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	8 " "

Juust. 24. IV 39. Tendents: kindel.

Juustu hinnaks noteeriti ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn

Eksportjuust:		Siseturujuust	
Šveitsi juust kuni 80 kg ratas	ja üle		
sort 12 A	120 senti kg	110 s. kg.	Šveitsi 1,00—1,25
" 12 B	117 " "	107 " "	Edami 0,95—1,05
" 11 A	118 " "	108 " "	Backst. 0,95—1,05
" 11 B	115 " "	105 " "	Tilsiti 1,05—1,15
" 10 A, B, C	106 " "	106 " "	
	Konserv.	35% rasva	100—110
		45% "	120—160
		50% "	150

Lina d. 21. IV 39. Tendents: vaikne.

Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	133	131
hoffsdreiband HD	124	122
dreiband D	115	113

		Kroonid	
ordinäärdreiband OD		106	104
liivi ordinäärdreiband LOD		97	95
takupraak H		88	86

Takud	I	1 kg	86
"	II	"	76
"	III	"	66
" ehituse		"	15—20

Kartulid. 24. IV 1939. Tendents: püsiv.

Sõgikartul: Virurannal	3,50—3,75 kv.
Läänerannal	3.—
raudteejaamades	3,20—3,40 "
Seemnekartul:	3,50—4,50 "

"Varajane kollane"	—
"Bintje"	—
"Yorgi hertsog"	—

Tööstuskart.: piiritusevabr. 13—15 s.t.kg —

Kalad. Ekspordikõlvulised fr. rannik. 24. IV 1939.

Lõhe (marjaga) värskel, kaal alat. 6 kg. — Tend.: —
 Lõhe (niisaga) värskel, kaal alat. 6 kg — " "
 Angerjas, elus, rändangerjas, kaal alates 400 g. — s. kg. Tendents: —

—do— eluspaigaangerjas,	" "
Koha, värskel, alates 38 cm,	" kindel.
kaal kuni 1 kg 0,65 s. kg.	" "
Koha, kaal 1—3 " — " "	" "
Haug, mere, värskel, valik 1—3 kg — s. kg	" "
Haug, valik 1—3 kg 23 s. "	" nõrk.
Latik, värskel, kaal 800 gr. 35 s. "	" rahulik.

Aiasaadused. 14. IV 39. a.

Õunad: sügissord., ekspordikõlv., pakkimiskuludeta fr. Tallinn

Sügissordised

Antonovka-sordilised õunad

Jõhvikad: ekspordikõlv., fr. Tallinn, pakkimiskuludeta Tendents: püsiv.

Sigurid: ekspordikõlv., fr. kogumisp. —.17,0 s. kg. Tendents: püsiv.

Sibulad: ekspordikõlvulised fr. kogumisp. —.16 s. kg. Tendents: püsiv.

Kurgid: konservitud, ekspordikõlvulised, ca 5 kg plekknõu 2,80. Tendents: püsiv.

Kaseiin. 17. IV 39.

Toorkaseiin I s. 1 kg fr. piimatalitus. Kr. —.13.
 " II " " " " —.11.
 Tendents: vaikne.

Toornahad 26. IV 1939.

Hinnad on maksvad vastuvõtu-punkt 23.—28. II 1939. a.

Hobusenahad: soolatud, 17 kg ja üle; värsked 20 kg ja üle. Kr. 11.— tükk soolatud, alla 17 kg; värsked, alla 20 kg. " 8.— " praak. " 5.— " Tendents: kindel.

Veisenahad:

värsked I. " —.70 kg
 " II. " —.63 "
 " praak " —.50 "
 soolatud I. " —.82 "
 " II. " —.74 "
 " praak " —.60 "
 Tendents: kindel.

Vasikanahad: kerged, värskelt kuni

3½ kg ja kuivad " 3,50 tükk
 rasked, värskelt kuni 3½ kg ja üle " 1,10 kg
 praak " 1,75 tükk
 Tendents: kindel.

Lambanahad:

I OJ	Kr. 3.35	tükk
II J	" 3.00	"
III L	" 2.25	"
IV K	" 1.75	"
V praak	" -0.60	"
Tendents kindel.		

Karusnahad 5. IV 1939.

fr. vastuvõtopunkt
I Kasvanduse karusnahad Kr. — tk.

II Jahi karusnahad:

metsjännes täisväertuslik (1/1)	"	-40	"
punane rebane (1/1)	"	16.—	"
tuhkur (1/1)	"	5.75	"
nirk (1/1)	"	3.—	"
naarits (1/1)	"	17.—	"
Tendents: püsiv.			

Hõberebase nahad:

1) mustad ja tumedad täisväert. (1/1)	Kr. —	tk.
2) 1/4 hõbe " (1/1)	" —	"
3) 1/2 " " (1/1)	" —	"
4) 3/4 " " (1/1)	" —	"
5) täishõbe täisväertuslik (1/1)	Kr. —	tk.
6) vigastatud " —	" —	"
Tendents:		

Metsamaterj. hinn. fr. laduplats Tallinn. 12. IV 1939

Palgid: kuusk ja mänd	thm. kr. 15.00—16.—
Plokk-palgid	" " 30.00—33.00
Paberipuud sulfiit	r.-m. " 8.00—9.90
Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra laduplats	" " 5.65
Paberipuud — sulf.-haab. Kehra laduplats	" " 5.65
Toepuud	" " 7.00—8.00
Pakud: kask	thm. " 16.00—30.00
lepp I sort	" " 32.—
lepp II sort	" " 18.—
haab I sort	" " 35.—
" II "	" " 25.—

saar	thm. Kr. 18.—30.—
Prussid	" 34.00—36.00
Saetud materjal: plangud + 25% laudu: alus 7":	

" kuusk u/s	" " 38.—
" " IV sort.	" " 34.—
" mänd u/s	" " 36.—
" " IV sort.	" " 32.—
Kastilauad	" " 50.00—60.00
Krohviilistud	" " 29.00—38.00
Liiprid 15 cm × 25 cm × 270 cm	" " 3.—
Tendents: tõusev.	

P r a h i d.

L i n a

Tallinn — Stettin	1000 kg Rmk. 14.25
" — Gent	1016 " sh. 29/-
" — Dundee	" " 38/-45/-

Puumaterjalid.

Standard

Tallinn — London	" sh. 32/6
" — Hull	" " 36/-
" — Manchester	" " 45/-
" — Grangemouth	" " 31/-
" — Bellfast	" " 45/-
" — Dundee	" " 32/6
" — Antwerpen	" " 37/-
" — Gent	" " 37/-
" — Rotterdam	" " 35/-
" — Amsterdam	" " 40/-

Segakaup.

Tallinn — Stettin	1000 kg Rmk. 18.00—30.—
" — London	1016 kg sh. 17.00—35.—
" — Stokholm	1000 kg Rkr. 11.00—30.—
" — Stettin, või	tünn Rmk. 1.50
" — London	" sh. 2/6

Kartulid

Tallinn—Stokholm	1000 kg 6.50
----------------------------	--------------

Toiduainete turg

London 21. IV 1939

Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri	sh. 80/-—91/-
Daani	" 94/-
Hollandi	" 87/-
Eesti	" 83/-
Rootsi	" 87/-
Poola	" 83/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg

Northern Manitoba	sh. 26/6
Rosario Santa Fe	"

Jahu, kaal — 440 Ingl. n. = 63,5 kg

Good, Canadian	sh. 11/6
--------------------------	----------

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „ 6/3—6/6

Kaerad, „ „ „ = 50 kg „ 5/9

Linad, cif per tn.

Livonian, Basis Risten	£ 84/—
Tows Soviet	" —

Manchester.

Või. 21. IV 1939.

Eesti	sh. 117/-—119/-
Läti	" 117/-—119/-

Soome	sh. 119/-—121/-
Rootsi	" 121/-—123/-
Daani	" 127/-—130/-
Uus-Meremaa, finest	" 118/-
" , first	" 115/-

H a m b u r g.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest.	\$ —
Manitoba I, cif 100 kg eest term. „	—
Hard Atlantic	" 3.04

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis.	sh. —
" „ Amsterdamis.	" —

Suhkur. 20. IV 1939.

Toores	sh. 7/-—7/3
Belgia	" 8/9
Poola	" 8/6
Hollandi	" 9/-

Riis, Burmah II Rmk. —

Väärtpaberite kursid Tallinna börsil 31. III 1939. a.

Väärtpaberid	Nomin- väärt	Vihmane divid.	Teatud	Ostjad	Muudjad
Kroonides					
1927. a. 7% E. V. välisl. \$	1000	—	—	3800	—
1927. a. 7% E. V. välisl. £	100	—	—	1690	—
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maks. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	68	—
Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad: seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	53	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	57	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	31	—
Pikal. P.: pantl. (20 a.) 6%	5000	—	—	—	—
" " " " 6%	1000	—	—	—	—
võlakirjad (20 a.) 5%	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 5%	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4 1/2%	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—
4% Asunduskapit. võlakirj. 4% Asundusk. võlakirj. mis antud E. Maap. poolt krediitastutust. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	90	—
6% E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	90	89	90
5% E. Maakrediits. riigi poolt garanteerit. pantl.	100	—	95	95	96
5% E. Maakrediits. pantl.	100	—	—	—	—
5% T. Immobiilp. pantl. rbl.	100	—	—	—	—
4 1/2% E. Maap. pantl. (7 s.)	100	—	—	—	—
4 1/2% " " (8 s.)	100	—	—	—	—
4 1/2% " " (9 s.)	100	—	—	—	—
Aktiivid: Eesti Pank	50	9%	—	65	—
Krediit Pank	50	7 1/2%	—	—	—
Pärnu Krediit Pank	50	4%	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5%	—	—	—
Balti Puuvilla ketr. ja kud. vabr. a/s	50	3%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“	100	8%	—	—	—
„Eesti Union“ kindl. a/s.	50	6%	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing	100	9%	—	—	—
Eestimaa trükikoda a/s.	50	—	—	—	—
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	8%	—	—	—
„Hansa“ kindl. a/s.	50	10%	—	—	—
„Kinnisvara“ o/ü.	50	6%	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/ü.	50	7%	—	—	—
„Massoproduct“ a/s.	50	—	—	—	—
„Mootor“ o/ü.	1000	8%	—	—	—
Narva Kirjastusühisus	50	5%	—	—	—
Piirit. puhast. vabr. o/ü.	500	3%	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindl. a/s.	50	12%	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	6%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s.	50	—	—	—	—
Saku õlletehase a/s.	50	—	—	—	—
C. Siegel a/s.	50	5%	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute Üh.	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s.	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenh. Puuvillas. Man. o/ü.	5000	2%	—	—	—
„Eesti Kiviõli“ a/ü.	50	—	—	—	—
O/ü. Raadio-Elektrotehn. Tehas „Ret“	100	10%	—	—	—
A/S. Tall. Laevühisus	50	15%	—	—	—
O/ü. „Elamu“	50	7%	—	—	—
A/S. A. Rosenwald & Co. Ko./ü. „Loodus“ osatähed	250	—	—	—	—
" " " eelisosatäh.	50	—	—	—	—

Tallinna fondibörsi

kursisedel

		21. IV 1939	22. IV 1939	24. IV 1939	25. IV 1939	26. IV 1939	27. IV 1939
New-York dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	3.85 3.92	3.85 3.92	3.85 3.92	3.85 3.92	3.85 3.92	3.85 3.92
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	154.70 156.90	154.70 156.90	154.70 156.90	154.70 156.70	154.75 156.95	154.80 157.00
Berliin (clearing) 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	146.63 —	146.63 —	146.63 —	146.63 —	146.63 —	146.63 —
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	10.20 10.40	10.20 10.40	10.20 10.40	10.20 10.40	10.20 10.40	10.20 10.40
Amsterd. 100 floriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	204.85 208.35	204.85 208.35	204.85 208.35	204.85 208.30	205.10 208.60	203.35 208.85
Riia 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	86.55 87.95	86.55 87.95	86.55 87.95	86.55 87.95	86.65 88.05	86.70 88.10
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	64.85 65.85	64.85 65.85	64.85 65.85	64.95 65.95	64.95 65.95	65.10 66.10
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	20.30 20.65	20.30 20.65	20.29 20.64	20.29 20.64	20.29 20.64	20.29 20.64
Milano (clearing) keskm. kurs.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	20.52 —	20.52 —	20.52 —	20.52 —	20.52 —	20.52 —
Praha 100 tsehhi. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	72.75 74.25	72.60 74.10	72.75 74.25	72.60 74.10	72.60 74.10	72.60 74.10
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	64.25 65.50	64.25 65.50	64.25 65.50	64.25 65.50	64.25 65.50	64.25 65.50
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	72.75 74.25	72.60 74.10	72.75 74.25	72.60 74.10	72.60 74.10	72.60 74.10
Kuld puhas üks gr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O. M.	—	—	—	—	—	—

Külastage
kaunist
Stokholmi!

Sõit Stokholmi

Pärnu Laeva A/S. suurtel kiiraurikutel
„**VIRONIA**“ ja „**ESTONIA**“ on
ilusaks elamuseks igale reisijale

1. juunist alates suvine sõiduplaan:

TALLINN—STOKHOLM 3 x nädalas
(Tallinnast igal esmaspäeval, neljapäeval ja laupäeval kell 16.00)

12. juunist alates otseühendus: PÄRNU—STOKHOLM
(Pärnust igal esmaspäeval kell 21.00)

Sõidupileteid ja lähemaid teateid:

THOMAS CLAYHILLS & SON

Tallinn, Olevimägi 14 Tel. 415-00

ja kõik reisibürood

Kasutage sõitudeks ühispassi ja **Eesti Turistide Ühingu** järjekorralisi ekskursioone. Nendega on sõiduga ühenduses olevad kulud 50% väiksemad harilikudest sõidukuludest. Pöörduda „Eesti Turistide Ühingu“ poole: Tallinn, Raekoja plats 9, tel. 450-69, Tartu, Suurturg 16, tel. 250